AUREL BARANGA

MIELUL TURBAT

— Comedie în trei acte —

PERSONAGIILE

SPIRIDON BISERICĂ: Inovator.
MITICĂ IONESCU: Secretarul organizației de partid.
RADU CRISTESCU: Inginer șef.
MIRCEA CAVAFU: Inginer referent.
TOMA DUMITRESCU: Șeful cabinetului tehnic.
VASILE BONTAȘ: Referent tehnic.
MARIA PRICOP: Proectantă.
MARGARETA PETRESCU: Dactilografă.
TACHE IMIREANU: Reprezentantul sindicatului la Cabinetul tehnic.
VINTILĂ BRATU: Medic.
GĂMĂLIE NICOLAE: Inovator.
HARALAMB DUMITRU: Inovator
COCIAȘU VINTILĂ: Inovator.
PRIMUL MUNCITOR
AL DOILEA MUNCITOR

ACTUL I

Acțiunea se petrece în zilele noastre, în cabinetul tehnic al unei mari întreprinderi metalurgice din Nordul țării. Cabinetul tehnic e o încăpere spațioasă, luminoasă, lineară. Peretele din stânga are două vitrine ce dau în curtea uzinei. In vitrina din planul întâi, sunt expuse cărți tehnice de specialitate; în cealaltă, obiecte industriale, reprezentând ultimele raționalizări, perfecționări și inovații făcute în uzină. Prin ușa de fier forjat ce desparte vitrinele și prin peretele din stânga, în întregime de sticlă, ce se prelungește până în tavan, se vede un aspect al uzinei. Peretele din fund, din lemn de nuc afumat, desparte cabinetul tehnic de bibliotecă. Peretele merge numai până la jumătatea înălțimii scenei. Prin geamul care continuă acest perete până la plafon, se văd rafturi pline de cărți. Biblioteca e despărțită de cabinet printr'o ușă care se deschide modern dealungul peretelui. In peretele din dreapta, îmbrăcat până la jumătate în lemn de nuc afumat, e practicată o ușă ce dă în spre alte birouri. In dreapta și în stânga ușii, două clasoare pentru scripte. Dealungul peretelui, la un metru și jumătate înălțime, se află o poliță pe care stau înșirate aparate diverse, unelte, piese mari și mici, prototipuri executate în uzină.

In stânga scenei, în planul întâi, un birou încărcat de hârtii, registre și dosare: masa șefului cabinetului. In spatele scaunului de lângă acelaș birou, o planșetă mare de arhitect. Tot în stânga scenei, un birou mai puțin arătos, și o măsuță pe care se află o mașină de scris. In dreapta, două mese lungi de lectură, din lemn de nuc afumat, așezate paralel cu rampa. Fiecare masă e prevăzută cu șase scaune cu picioare și brațe nichelate, și câte trei lămpi cu abatjour verde și braț de nichel mobil.

Pe peretele din dreapta, o lozincă atrage îndeosebi atenția: „A face ca clasa muncitoare să aibe proprii săi intelectuali, tehnicieni ai producției, iată care este sarcina. I. V. Stalin". *Pe acelaș zid, ca și pe peretele ce desparte cabinetul tehnic de bibliotecă, fotografii de inovatori surprinși de obiectiv lângă unelte perfecționate.*

Intr'o zi de primăvară a anului 1953.

E ora șase fără un sfert, seara. Se întunecă. Prin ferestrele din stânga pătrund luminile roșiatice ale uzinei.

In scenă se află Toma Dumitrescu, om de aproape cincizeci de ani, deși pare mai bătrân, șeful cabinetului tehnic, și Maria Vasiliu de douăzeci și trei de ani, proiectantă.

TOMA: *(la telefon)* — Da, cabinetul tehnic. Responsabilul. Chiar responsabilul. Nu. Nu primim nimic. Nicio propunere, nicio inovație. Mâine. Azi s'a terminat! Avem comisie. *(închide telefonul)*

MARIA: Dar se ține?

TOMA: Nu mă întrerupe... *(răsfoește febril niște dosare)* Două sute două zeci și trei, înregistrat la șapte a doua, cincizeci și trei. Gămălie Nicolae... *(citește)* „Propunere pentru găsirea unei metode pentru scurtarea ciclului de cimentare la cuptoare electrice verticale la tratament..." *(sceptic)* Uite de ce-i arde lui Gămălie.... *(citește)* „Referent inginer Bosoancă." „Propunerea este interesantă. Prin aplicarea ei ar rezulta..." *(răsfoiește grăbit dosarul)* Prezentă propunerea, prezent referatul, lipsă schița. Se amână.

MARIA: *(răsfoiește și ea un dosar)* Dosar numărul două sute două zeci și patru. Cociașu Vintilă... „Propunere de sudare cap la cap".

TOMA: *(luându-i dosarul din mână)* Prezentă propunerea, prezentă schița, lipsă referatul. Se amână. *(a luat alt dosar)* Haralamb Dumitru. Lipsă schița, lipsă referatul, lipsă tot: se amână. *(Trece grăbit un șir de dosare)* Se amână... Se amână... Se amână... Se amână...

MARIA: Dosar numărul două sute treizeci și opt cu anexă. Prezentă propunerea, prezentă schița, prezent referatul.

TOMA: Nu se poate! *(a luat și el dosarul)* Păi, nu așa, nenicule, nu-mi umbla mie cu cioara vopsită... Schiță nereglementară: nedimensionată... *(Mariei, triumfător)* Păi, ce, pe mine mă duce? Se amână! *(a sunat telefonul)* Da, tovarășe inginer, da, tovarășe inginer, da, tovarășe inginer, sigur că se ține. La șase punct. I-am convocat pe toți. Știu toți. Asta fac: triez dosarele. Stați la telefon, că vă spun. *(a luat o foaie de pe birou și citește)* Prezentate paș'șapte, incomplecte treizecișiopt, gata să fie examinate în comisia de inovații... Un moment: opt din șapte, nouă, și ținem una, patru din patru, zero, total nouă. Nu, nu! La șase fix. *(a închis telefonul. Către Maria)* Vine și inginerul șef. *(disperat)* Și oamenii mei, Maica domnului! Unde-i referentul tehnic? Unde-i Bontaș? *(lui Bontaș care a intrat)* Unde umbli, Bontaș?

BONTAȘ: *(care aduce cu el un imens ventilator)* Gata. Pus la punct.

TOMA: *(Mariei)* Omului ăstuia i-au intrat gărgăuni în cap. *(lui Bontaş)* D'asta eşti dumneata pus aici? Ca să descoperi perpetuum mobile?
BONTAŞ: Dar, ce? Piuliţe? Şuruburi?... Ace de gămălie?
TOMA: Dar c'avem sedinţă, ştii? Că vine şi inginerul şef, ştii?
BONTAŞ: Vine? *(fericit)* I-arăt ventilatorul. Primul perpetuum mobile ideal. Aparat acţionat de energie naturală. *(Mariei)* Nu pune mâna! Acţionat de vânt şi care, odată pornit, face vânt până la ziua de apoi...
TOMA: Şi dacă nu-i vânt afară?
BONTAŞ: *(imperturbabil)* Atunci îl pui la priză.
TOMA: Staţi la taifas, staţi la taifas, că altceva ce treabă avem? *(răsfoieşte mai departe prin dosare)* Douăsutepatruzeci şi şapte, două sute patruzeci şi opt se amână. Două sute patruzeci şi nouă, se amână. *(a încremenit cu un dosar în mână)* O sută zece? Dosar de anul trecut? Nerezolvat?
MARIA: Mai sunt şi altele.
TOMA: Imposibil. *(Işi dictează o rezoluţie şi o scrie singur)* „Responsabilul cabinetului tehnic, Toma Dumitrescu, va cerceta cauzele amânării acestui dosar, şi va referi. Semnat, Toma Dumitrescu". *(şi semnează)* Şi domnişoara Margareta pe unde umblă? Pot să aflu şi eu?
BONTAŞ: La antrenament, că are săptămâna viitoare concurs.
TOMA: Dumneaei are săptămâna viitoare concurs, dar eu am şedinţă astăzi.
BONTAŞ: *(martir)* Ce caută fata asta aici, să ne 'ncurce?
MARIA: Intreabă-l pe inginerul Cavafu, că el a adus-o...
BONTAŞ: A, păi, îl întreb... Odată i-o spun dela obraz: *(a sunat telefonul)* Da, tovarăşe Cavafu, sigur, tovarăşe Cavafu, evident, tovarăşe Cavafu... E la antrenament, sărăcuţa, că are săptămâna viitoare concurs: aruncă suliţa. Munceşte, biata fată. Se poate să uit? Cum vine, îi spun. *(a inchis telefonul)*
MARIA: *(ironic)* Noroc că te-ai ţinut de cuvânt şi i-ai spus.
BONTAŞ: Cui?
MARIA: Lui Cavafu.
BONTAŞ: *(senin)* Păi, ce, am minţit? Nu lucrează fata? Are şi răspunderi. Nu face ea gazeta de perete?
MARIA: Da... Margareta aruncă suliţa şi Biserică îi scrie la maşină, până face scurtă la mână.
TOMA: Piii!... Bine că mi-ai adus aminte! Trece-l pe Biserică pe ordinea de zi. Trece-l numaidecât! Că m'a întrebat şi secretarul de partid. *(Caută printre dosare)* Dosarul Biserică. Dosarul lui Biserică. *(caută într'un repertoar)* Biserică, Biserică, Biserică, Biserică Spiridon. *(Margaretei, care a intrat pe uşă)* Unde-i Biserică, Margareto?
MARGARETA: De unde să ştiu eu?
TOMA: Păi, bine, nenicule, cum vine treaba asta? Arunci suliţa la două sute de metri, şi nu ştii unde-i Biserică? *(tuturor celorlalţi)* Căutaţi-i dosarul să-l trecem pe ordinea de zi, să-l respingă inginerii, să fie şi el mulţumit. *(La telefon)* Da, tovarăşe inginer, da, tovarăşe inginer, da, tovarăşe inginer, imediat. *(lui Bontaş)* Fugi după Tache Imireanu. *(Bontaş a ieşit. Mariei)* Fugi după antecalculaţii! Fulger! *(Maria a ieşit)* Dumnezeule, ce-i pe capul meu! *(Margaretei)* Caută-l pe Biserică. *(A ieşit. Margareta s'a aşezat la măsuţa maşinii de scris. A intrat, grăbit, inginerul Cavafu)*
CAVAFU: Bine că te găsesc. Vezi că vine hahalera de Cristescu la şedinţă.
MARGARETA: Inginerul şef? Da' ce-a păţit?
CAVAFU: Bagă de seamă, dacă întâmplător, ceeace nu cred, întreabă ce-am

făcut săptămâna trecută la București, fii atentă, să nu le încurcăm: în prima zi ai fost cu mine la A.S.I.T.

MARGARETA: Ce-i aia?

CAVAFU: *(exasperat)* Nimic nu știi. Asociația inginerilor și tehnicienilor. In a doua, am fost la minister până la prânz. După masă, la comitetul pentru inovații și invenții de pe lângă președinția Consiliului de Miniștri, iar seara...

MARGARETA: Ai avut o activitate bogată... Și dacă află că nici n'am fost la București? Pe ce stradă e președinția Consiliului de Miniștri?

CAVAFU: Ce te interesează?

MARGARETA: Păi, nu spui c'am fost acolo?

CAVAFU: *(resemnat)* M'am lămurit: n'ai înțeles nimic. Dacă te întreabă spui așa: am umblat toată ziua prin București cu tovarășul inginer Cavafu, care avea treabă cu omul dumnealui. Atât. *(a ieșit agitat)*

MARGARETA: *(s'a așezat liniștită la măsuța mașinii de scris)* M'a zăpăcit... Pe cine trebuia să caut? Pe cine trebuia să caut? *(s'a deschis ușa bibliotecii și timid, abia îndrăznind, a intrat Spiridon Biserică)* Unde umbli, frate Biserică? Zii, de ăștia îmi ești? Ce făceai la bibliotecă? Pândeai?

BISERICĂ: Nu. Citeam. Ce spui, se întrunește comisia?

MARGARETA: Se întrunește, se întrunește sigur...

BISERICĂ: Nu se poate! Da' ce s'a întâmplat? *(plin de scepticism)* Atunci să știi că pe mine iar mă uită!

MARGARETA: Nu te uită, c'am avut eu grijă! Ce-i cu gazeta de perete?

BISERICĂ: Am făcut-o!

MARGARETA: Foarte bine!

BISERICĂ: Și am bătut și la mașină!

MARGARETA: Cât?

BISERICĂ: Mai mult de jumătate.

MARGARETA: Vezi, vezi ce greutăți îmi faci? O să rămân în urmă cu lucrările!

BISERICĂ: *(scuzându-se)* Ce vrei? Bat încet. Nu-i meseria mea. Am încercat o inovație la clape, și, cu ocazia asta... Bat cu un singur deget.

MARGARETA: Trebue să te perfecționezi.

BISERICĂ: Neapărat! Să-mi văz cheia isprăvită și p'ormă numai asta fac!

MARGARETA: Să te văd.

BISERICĂ: Nu, că eu mă țin de cuvânt.

MARGARETA: Ce, eu nu mă țiu? Știi cât m'am luptat până ți-am trecut dosarul pe ordinea de zi?

TOMA: *(a intrat furtunos, urmat de Bontaș)* Haideți, fraților, dați bătaie că intră comisia. Frate Biserică, — i-ați găsit dosarul? — astăzi te fac fericit, vrei să colaborezi cu cabinetul tehnic?

BISERICĂ: Vreau.

TOMA: Atunci pune mâna să îndreptăm mesele astea. *(apucă împreună mesele de lectură, le așează cap la cap, și fac o singură masă lungă de ședință)* Bontaș, așează scaunele!

MARGARETA: Eu pot să plec?

TOMA: Nu pleacă nimeni. Rămâi să scrii procesul verbal, Bontaș! Pune lămpile la priză. Așa. Și acu, dosarele... *(se repede Biserică. Toma îl oprește)* Nu pune mâna pe scripte. *(marțial)* La arhivă nu umblu decât eu.

MARIA: *(intrând)* Cei dela antecalculații au plecat.

TOMA: O să înnebunesc! Ieși! Nu dumneata. Fugi, Spiridoane, că intră

comisia. *(s'a deschis uşa şi a intrat inginerul şef Radu Cristescu, urmat de inginerul Mircea Cavafu)*

CRISTESCU: Haideţi, fraţilor, să facem o şedinţă ca lumea, că nu ne-am mai întâlnit deatâta vreme. *(lui Toma)* Câte dosare ai spus că sunt?

TOMA: Nouă, tovarăşe inginer şef nouă!

CRISTESCU: Referate au?

TOMA: Au.

CRISTESCU: Cine suprareferă? Numai inginerul Cavafu?

TOMA: Numai.

CRISTESCU: Ceilalţi membri din comisie vin?

TOMA: Vin. Vin. Afară de Petculescu, că-i la Budapesta, de inginerul Dăianu, care nu poate, şi de Georgescu, care a telefonat, ca de-obiceiu că e nevastă-sa bolnavă. Ăilalţi vin toţi. Să mai dau un telefon. *(Toma se îndreaptă spre aparat. Cristescu şi Cavafu se retrag în colţul drept al scenei)*

CRISTESCU: Uite cu ce-mi pierd vremea... In loc să stau să-mi văd de treabă...

CAVAFU: Acum le-au intrat în cap la toţi inovaţiile. Ce ideie şi p'ăştia! Eu le-am spus-o când am fost la Bucureşti: ce-i bazaconia asta? Vedeţi ce-aţi făcut? Aţi dat foc la claia de fân...

CRISTESCU: Păi, ce? Inovaţia se face aşa, cât ai bate din palme?

CAVAFU: Te culci prost şi te scoli peste noapte inventator?

CRISTESCU: Eu le-am atras atenţia dela început, decând mi-a căzut pe cap şi pacostea asta de cabinet. Ştiţi ce încurajăm cu asta?

CAVAFU: Incultura. Atunci la ce ne mai trebue universităţi, dacă fiecare nechemat îşi închipuie că revoluţionează ştiinţa? A, vrei să sprijini poporul? Mă rog, ia unul, doi, caută-i pe cei mai dotaţi şi spune-le aşa: „Domnule, dumneata mergi la Universitate". Fă-l preparator, asistent, şef de lucrări, profesor, şi pe urmă întreabă-l: „Domnule, ai flacăra sfântă?" — „Am!" — „Poftim, fă invenţii". Dar aşa, cum?

CRISTESCU: Cine să te-asculte? Stau aici de cinci ani, şi prind mucegai. Spune dumneata, ăsta-i loc de mine? Ce se aude, Toma?

TOMA: *(mereu la telefon)* Nu dau de Tache Imireanu.

CRISTESCU: Zac aici în fundul Ardealului de parcă sunt la capătul pământului. Nu mai sunt la curent cu nimic. Ce caut eu aici? Trecut curat, capacitate, ce să mă laud singur, şi zac aici de-mi vine nebunia.

CAVAFU: Ei, vorba aia, nu ştiţi: mult a fost, puţin a rămas. Când i-am spus tovarăşului — ştiţi cine — situaţia de aici, n'a vrut să creadă. Nu-i vorbă, i-am şi spus răspicat: „n'aveţi cap politic".

CRISTESCU: Aşa i-ai spus?

CAVAFU: Ba nu, c'o să mă sfiesc!

CRISTESCU: Ei da, dacă-l cunoşti atât de bine...

CAVAFU: Vai de mine... cinci ani liceul internat la Iaşi, cinci ani facultatea...

CRISTESCU: *(surprins)* Da' ce! A făcut şi facultate?

CAVAFU: *(nicio întrebare nu-l descumpăneşte)* Nu el, eu. Cinci de lagăr, în acelaş pat...

CRISTESCU: Ai stat şi 'n lagăr? Până acum nu mi-ai spus.

CAVAFU: De capitolul ăsta nu-mi place să vorbesc. Ce-o să m'apuc să mă umflu în pene cu trecutul? Ce-am făcut, am făcut, fiindcă am crezut într'un ideal. Eu nu sunt ca alţii, să vin să spun: „staţi fraţilor, uitaţi-vă întâi în autobiografia mea, şi pe urmă vorbiţi..."

CRISTESCU: Foarte just.

CAVAFU: La mine prezentul contează. Cum lucrează omul. D'aia l-am și spus...
CRISTESCU: Cui, frate?
CAVAFU: *(ușor jenat)* Nu mă siliți să-i spun numele, că nu pot. Da' așa i-am zis: „scoate-l dragă, pe Cristescu de acolo, ce naiba?"
CRISTESCU: Vrei să-ți spun cinstit, Cavafule? Nu mai cred! Fiecare, cum a trecut pe aici, m'a felicitat și cu ce m'am ales?
CAVAFU: Nu, ăsta-i altă stofă de om. Greu e până-și notează, că pe urmă-i sfânt. Și pe mine mă cunoașteți: nu mă las cu una, cu două. Eu am un principiu: să i se facă omului dreptate. *(confidențial)* Cred că săptămâna viitoare ar fi cazul să-mi dați o delegație, să mă reped din nou...
CRISTESCU: Mi-e că începe lumea să vorbească...Abia ai fost, și să pleci iar?
CAVAFU: Dacă o fi necesar. N'o să ratăm totul, pentru încă un drum la București. Dar nu începeți ședința?
CRISTESCU: Să vină Tache Imireanu, să fie prezent și reprezentantul sindicatului, să nu se spună că nu lucrăm în colectiv. *(Lui Tache Imireanu, care a intrat grăbit)* Hai, frate, că pe dumneata te-așteptăm.
TACHE: Vă rog să mă iertați, dar aveam o ședință tot la ora asta. M'am dus întâi acolo să le spun că nu vin și pe urmă am fugit încoace...
CRISTESCU: Atunci deschidem ședința. *(a sunat telefonul)*
MARGARETA: *(la telefon)* Da. *(lui Tache)* Tovarășe Imireanu, la telefon.
TACHE: *(la telefon)* Da. Sunt în ședință. Bine. *(a închis)* Vă rog să mă iertați. Nu pot să stau. Mă cheamă la o ședință la raion. *(explicativ și grăbit)* E o ședință importantă. Trebue, odată pentru totdeauna, să facem ordine în direcția asta. *(explicativ)* Se pune o ședință într'un loc. Să zicem la șase. Te convoacă. Omul nu spune că tot la șase mai are o ședință în altă parte. Și zice că vine. Pe urmă, mai pică o ședință. Să zicem, de producție. Tot la șase. Cetățeanul nu anunță că mai are încă două în altă parte. Și uite așa, le încurcă pe toate. Trebue să luăm o atitudine... Așa că alerg, zbor...
CRISTESCU: Atunci, o să-i dăm drumu' fără dumneata.
TACHE: *(din ușă)* Dacă scap repede la raion, ceeace nu cred, mă reped pe la școala de cadre, să spun un cuvânt, și fug încoace, să vă mai prind. *(a ieșit)*
CRISTESCU: Să începem, tovarăși. Care-i primul?
TOMA: *(luând un dosar)* Voiculeț Ilie.
CRISTESCU: De unde?
TOMA: „Secția cupru electrolitic." *(citind în dosar)* „Propunere pentru înlocuirea ventilelor de acid"...
CRISTESCU: Dau cuvântul tovarășului inginer Cavafu, pentru a-și citi referatul.
CAVAFU: *(scoate din buzunar un teanc de hârtii, și începe să caute prin ele)* Voiculeț. Voiculeț Ilie... Voiculeț Ilie, ai spus? N'am niciun Ilie. Am pe Alexandru Amiresei, pe Tudorache Vlaicu, cu propunerea de... Na, c'am adus referatele dela fabrica de bumbac!...
CRISTESCU: Păi, atunci ce facem?
TOMA: *(a găsit soluția)* Amânăm...
CRISTESCU: *(nemulțumit)* Amânăm, amânăm, veșnica soluție. *(a găsit el deslegarea)* Ia, hai să lucrăm altfel: punem dosarele pe masă, și le facem disecția. Ce spuneți?
BONTAȘ: O idee minunată. Lucrăm operativ.

CRISTESCU: *(satisfăcut)* Nu-i așa? *(lui Toma)* Ia dă proiectul lui Voiculeț. *(a sunat telefonul, Margareta a trecut la aparat)*
MARGARETA: Da, da, imediat. Tovarășe inginer șef, tovarășul prim director.
CRISTESCU: *(la aparat)* Da, eu. Țin ședința cu... cu inovațiile. Abia am început... Nu, dacă e urgent, vin imediat. *(a închis)* Cavafule, conduci dumneata ședința. Cu atenție și grijă. Stați, ce vroiam să vă mai spun? A da, e unul Biserică, sau așa ceva. Se tot plânge în toate părțile. Vedeți ce-i cu el. Și rezolvați odată, frate dragă, toate dosarele. Faceți și un proces verbal. Neapărat. Mâine o să-l văd și eu. *(a ieșit)*.
CAVAFU: Vasăzică, ăsta-i proiectul lui Voiculeț... Ia să ne uităm prin el.
BONTAȘ: Nu merită, tovarășe inginer.
CAVAFU: Cunoști propunerea?
BONTAȘ: Nu, da-l cunosc pe Voiculeț.
CAVAFU: *(răsfoind dosarul)* „Propunere de..." *(murmură câteva cuvinte, s'a lămurit)* Păi, de unde știe el că iese așa? Și dacă iese altfel? *(a hotărît)* Se respinge! *(a luat alt dosar)* Ăsta cine-i?
TOMA: Vasile Nicoară.
CAVAFU: *(a răsfoit)* Ce, e nebun? *(lui Toma)* Dumneata știi ce ar costa treaba asta? Ochii din cap și dinții din gură...
TOMA: Vai de mine, ne bagă în pușcărie.
BONTAȘ: Și mai are obraz să ceară să-și lucreze proiectul, aici, la cabinet...
MARIA: El zice c'a calculat.
CAVAFU: *(disprețuitor)* A calculat! Habar n'are să adune câți bani ar costa încercarea asta. *(fără să mai aștepte)* Se respinge!
TOMA: Bine că mai respingem din ele, că amânate avem, berechet.
CAVAFU: *(logic)* Dacă n'am mai ținut ședință de atâta vreme...
TOMA: Tot sunt bune consiliile astea, că mai descurcăm locul. *(svârle câteva dosare pe jos)*. La pivniță.
CAVAFU: Căldare Ion. „Propunere economică de turnare a pistoanelor"... Să se trimeată inginerului Eremia. că-i de specialitatea lui.
MARIA: Inginerul Eremia a referit.
CAVAFU: *(nesdruncinat)* Să mai refere odată. Mai complect! Văd că nu mai sunt multe. De ce propunere vorbea tovarășul inginer șef?
BONTAȘ: De-a lui Biserică.
CAVAFU: Unde-i dosarul? *(Toma caută disperat dosarul)* Este sau nu este?
TOMA: Este, că-l avem pe listă. Unde-i dosarul lui Biserică! Unde e, nenicule, dosarul lui Biserică? Acu'l-am avut. Ce-ai făcut cu dosarul, Bontaș?
BONTAȘ: N'a fost la mine.
TOMA: Ba la dumneata a fost. Ia vezi în bibliotecă, nu cumva-i acolo?
BONTAȘ: Ce să caute în bibliotecă?
CAVAFU: Am impresia că-i oarecare dezordine aici...
TOMA: Vai de mine, tovarășe inginer, se poate? La mine? *(s'a luminat)* Stați că știu. Dosarul e la inginerul Dăianu, care l-a dat tovarășului inginer Flueraș, care l-a trecut tovarășului Scurtu, care l-a trimis tovarășului inginer Petculescu.
CAVAFU: Vasăzică, nu putem discuta dosarul.
BONTAȘ: Ba putem, dece să nu putem.
CAVAFU: Biserică, ăsta, ce propune?
BONTAȘ: O cheie. O cheie franceză fără ghivent.
CAVAFU: Și pentru fleacu' ăsta face atâta gălăgie? Ia cheamă-l încoace, să-l lămurim. Unde lucrează?

TOMA: Trebue să fie pe aici. C'a ieşit din schimb. Caută-l, tovarăşă! *(Maria a ieşit)*
CAVAFU: Cheie franceză, ai spus?
BONTAŞ: *(superior)* Eu l-am sfătuit să caute ceva mai interesant... Să mă fi întrebat pe mine. Ii dădeam câteva subiecte...
CAVAFU: Am propus, noi, în tematica noastră, o cheie franceză? Pe câte ştiu eu...
BONTAŞ: N'am propus, tovarăşe inginer. Cum o să ne încurcăm cu asemenea nimicuri? *(a intrat Maria urmată de Biserică)*
CAVAFU: Apropie-te, tovarăşe Biserică. Ia şezi, şezi! Uite despre ce e vorba: comisia de inovaţii a luat în cercetare propunerea dumitale.
BISERICĂ: Bodaproste!
CAVAFU: Ideea e ingenioasă. E originală i une o problemă interesantă. Spune, cum ţi-a venit ideia?
BISERICĂ: Din capul meu.
CAVAFU: Interesant! E o dovadă că te frământi. Demonstrează că dumneata prezinţi aptitudini. Lucrarea are merite. Calităţi foarte serioase. Şi din punct de vedere al concepţiei, şi din felul cum ţi-ai tratat-o în ansamblu. Avem de făcut însă câteva observaţii. *(pauză)* Dumneata ştii că noi am făcut un plan tematic, din care să se inspire oamenii care vor să lucreze?
BISERICĂ: Un plan tematic?
CAVAFU: Evident! Un plan care reprezintă nevoile noastre cele mai acute. L-ai văzut?
BISERICĂ: Nu l-am văzut.
CAVAFU: Păcat.
BONTAŞ: Păi, ce, de chei ne arde nouă acuma?
BISERICĂ: *(cu bun simţ)* Şi dacă face omul ce nu e în tematică, e rău?
CAVAFU: E rău. Că noi nu lucrăm la voia întâmplării. Noi lucrăm planificat. Organizat. In al doilea rând, la planul nostru de producţie te-ai gândit? Vrei să opresc producţia pentru cheia dumitale?
BISERICĂ: Vai de mine, cum să vreau? Dar eu mă gândeam, că în orele libere...
CAVAFU: In orele libere? Dar de uzajul maşinilor ai ţinut seama?
BONTAŞ: La problema materiilor prime ai reflectat?
TOMA: Economii, nenicule. Dacă avem de unde, te-ai întrebat?
CAVAFU: Cât rentează, te-a preocupat?
BISERICĂ: Eu am...
CAVAFU: N'ai! Că altfel nu veneai cu asemenea inovaţii. *(cu duhul blândeţii.)* D'asta te-am chemat, tovarăşe, ca să te lămurim, să fii şi dumneata mulţumit, să n'auzim mâine, că aşa, şi pe dincolo, că mai ies cine ştie ce vorbe...
BISERICĂ: Apoi, vorbe n'o să iasă, tovarăşe inginer. Dar despre mulţumire, ce să mai vorbim, sunt mulţumit că-mi vine să urlu.
CAVAFU: Ce pot să fac? Gândeşte-te: trebue să avem în vedere interesul general...
BISERICĂ: Şi eu, cheia asta, pentru cine am făcut-o? Pentru tata? La ce m'am trudit de am ajuns să-mi piară somnul? Să vedeţi, tovarăşe inginer... *(Vrea să explice)* Cheia asta face şi economie de material şi ajută şi munca oamenilor... *(a sunat telefonul. A trecut Maria)*
MARIA: *(la telefon)* Da. *(inginerului Cavafu)* La telefon tovarăşul prim director...
CAVAFU: *(la telefon)* Da. Imediat. Am înţeles. Toată lumea. Şi dactilo-

grafa? Dactilografa, nu. Bine. Imediat! *(a închis)* Atunci, suntem înțeleși, frate Biserică... *(celorlalți)* Tovarăși, suntem chemați la tovarășul director. Tot colectivul. Așa încât, închidem ședința. Nu uitați procesul verbal. Mâine dimineață să mi se dea la semnat. Să i se trimeată și lui Tache Imireanu. Să iscălească și el, c'a luat parte. Să mergem, tovarăși. *(Cavafu, Toma, Bontaș și Maria au ieșit)*
BISERICĂ: Carevasăzică, m'am lămurit.
MARGARETA: Cu ce?
BISERICĂ: Cu invenția.
MARGARETA: Ce tot vorbești? N'avem și săptămâna viitoare consiliu? Eu iar îți pun dosarul pe ordinea de zi. Dar ce cred dumnealor, c'așa le merge?
BISERICĂ: *(resemnat)* Acu', ce să mă mai pui, că m'a respins. *(scoate un carnețel)* — Cel puțin să scriu la carnețel, să fie cu forme legale. *(scrie)* „Ținut consiliu: respins". *(vrea să plece)*
MARGARETA: Dar unde pleci?
BISERICĂ: Păi, ce să mai stau...
MARGARETA: Și procesul verbal?
BISERICĂ: Care proces verbal?
MARGARETA: Al ședinței. N'ai auzit? Mâine dimineață trebue să fie gata.
BISERICĂ: Nu se poate să-l bat acasă?
MARGARETA: Să mai întârzii... Să iasă cine știe ce încurcătură...
BISERICĂ: Zău că-l bat acasă. Acum sunt amărît.
MARGARETA: Amărît? Vrei să-ți treacă? Ia stai aici frumușel, uite așa, și scrie binișor procesul verbal.
BISERICĂ: După ce?
MARGARETA: După notele mele. Scrisul meu îl cunoști...
BISERICĂ: Vai de mine, scrisul matale să nu-l cunosc?
MARGARETA: După ce termini, închizi mașina și pui hârtiile, uite aici, în mapă. Da? Și, hai, nu mai face mutra asta plouată. *(de lângă ușă)* Vezi să nu faci vreo greșală!
BISERICĂ: Vai, se poate! *(în timp ce Margareta a ieșit, s'a așezat și începe să scrie)* „Proces verbal al ședinței din ziua de Marți, 3 Aprilie 1953". „Luându-se în discuție dosarul numărul..." „Examinându-se propunerea făcută"... „Din punct de vedere al productivității..." „Se respinge..." „Luându-se în cercetare dosarul tovarășului Spiridon Biserică... se constată că nu îndeplinește condiții de rentabilitate..." Uite, asta acu' o aflu *(bate în continuare)* „Nu îndeplinește condiții de"... *(s'a deschis ușa și a intrat Mitică Ionescu, secretarul organizației de partid)*
IONESCU: Ce faci, frate Biserică, vorbești de unul singur?
BISERICĂ: Vorbesc, vai de păcatele mele.
IONESCU: Ce veste?
BISERICĂ: Nu vezi? Uită-te la față și întreabă-mă de viață.
IONESCU: Iar nu s'a ținut comisia...
BISERICĂ: Ba s'a ținut.
IONESCU: Atunci nu ți-a venit rândul...
BISERICĂ: Ba mi-a venit.
IONESCU: Și?
BISERICĂ: Nu sunt în tematică.
IONESCU: *(ironic)* Nu mai spune! Cum vine asta?
BISERICĂ: Stai să vezi: inginerii s'au adunat și au hotărît dumnealor ce să se descopere...
IONESCU: Și te pomenești că ai descoperit tu ce n'au hotărît ei...

BISERICĂ: Nu m'am gândit la plan. N'am ținut seama de utilaj, n'am avut grijă de rentabilitate...
IONESCU: *(pe glumă)* Altceva ce-ai mai făcut? Hai, acu', dacă ai început să mărturisești, spune tot.
BISERICĂ: N'am prevăzut posibilitatea de aplicație, de extindere. *(îi arată procesul verbal)* Să-ți citesc, că aici scrie pe larg.
IONESCU: Și astea toate, când le-au văzut?
BISERICĂ: Dintr'o ochire... Că n'au stat mult.
IONESCU: *(pe zâmbet)* Ia te uită, nene. Așteaptă omu' opt luni, cu sufletul la gură, și dumnealor le limpezesc toate în opt secunde. Mă Biserică, ascultă la mine: ăștia prea sunt tare deștepți, ca să nu fie foarte proști...
BISERICĂ: Or fi ei proști, nene Mitică, dar sunt organizați. Nici nu știi ce bine se înțelegeau între ei.
IONESCU: Cine a vorbit întâi?
BISERICĂ: Cavafu.
IONESCU: Și pe urmă ăilalți...
BISERICĂ: Dece mă întrebi?
IONESCU: Mă, frate Biserică, tu n'ai băgat încă de seamă? Sunt două feluri de vorbitori: unii, care vorbesc cu capul lor și alții după chipul ălora care conduc ședința. Și au ăștia un ochi, împușcă iepurile dela cinci kilometri. Odată să vadă că se încruntă ăl dela masă și au și schimbat de macaz. Da' lasă, nu te amărî, că n'au intrat zilele în sac. Nu știi că e o vorbă: n'aduce anul...
BISERICĂ: Așa am crezut și eu acu' patru luni când am fost la București. Și ce-am făcut? Nimic. Pe urmă, acum trei săptămâni, ai plecat dumneata. „Dă-mi invenția, mi-ai spus, s'o duc eu la minister". Și ce s'a ales?
IONESCU: Lasă, mă, Biserică, ce naiba? Păi, dacă ne-om da noi bătuți cu una cu două, n'au ăștia drept să scrie procese verbale? Ei, acu' ce mai stai? Hai să mergem...
BISERICĂ: Stai, nene Mitică, să pun hârtia în mapă, să nu se piardă comoara. *(a băgat procesul verbal în mapă, a acoperit mașina de scris cu învelitoarea și a ieșit, urmându-l pe Ionescu. O clipă scena a rămas goală. Intră inginerul Cristescu urmat de Cavafu, de Bontaș și de Maria, toți cu niște fețe prelungi, fierți)*
CRISTESCU: Ce spui, Cavafule, ce belea pe capul nostru?
CAVAFU: Lăsați, tovarășe inginer, n'am vrut să-l contrazic pe director, că l-am văzut cu capsa pusă... De unde scoate el că e vorba de noi? Intâi și întâi că nu e clar: ori e o schiță literară, adică apă de ploaie, ori e o corespondență, și atunci dece nu dă nume? Ce scrie ziarul? *(deschide gazeta și citesc amândoi, atenți)* „Un cabinet tehnic fantomă". Ce? Al nostru e fantomă? *(arătând odaia)* Nu există?
CRISTESCU: N'o lua ușor, Cavafule, n'o lua ușor. Unde are directorul dreptate, are. V'ați delăsat. Trebue citit cu atenție.
CAVAFU: Să citim, sigur că să citim. *(citește)* „Inginerul referent, un tip de încurcă lume". Cine poate să susțină că e vorba de mine? Dumneavoastră nu mă cunoașteți de ieri, de alaltăieri. Se poate să mai am lipsuri, nu zic nu, că nimeni nu-i perfect. Dar eu, „încurcă lume"?
CRISTESCU: Cavafule, nu fi superficial, Cavafule. Prea e potriveală mare. *(citind în ziar)*: „Ocupă două posturi".
CAVAFU: Imi pare rău, tovarășe inginer șef, tocmai dumneavoastră să spuneți asta? Cum o să fie vorba de mine? Nu vedeți, spune clar: ocupă două posturi. Ori eu... muncesc în trei locuri...

CRISTESCU: Vezi că nu știi să-ți însușești critica?
CAVAFU: Ba știu, tovarășe inginer-șef, dar nici așa să n'o luăm... Păi atunci, dacă e vorba așa, să citim mai jos: *(citește)* „Inginerul-șef manifestă o atitudine cosmopolită".
CRISTESCU: Cosmopolit? Eu, cosmopolit?
BONTAȘ: Vai de mine, tovarășe inginer-șef, tocmai dumneavoastră? Nici pomeneală.
CRISTESCU: M'am manifestat eu ca atare?
BONTAȘ: Nu e vorba de noi, tovarășe inginer. Eu simt, ce naiba! Eu am antenele mele.
CRISTESCU: De unde până unde mă știu ei „cosmopolit"? Mai întâi că eu nu vorbesc cu nimeni nimic. *(către Cavafu)* Doar cu dumneata ce mai schimb din când în când câte o părere. Dar, vorba aia, azi nu mai poți avea încredere în nimeni...
CAVAFU: Atunci înseamnă că avem printre noi un dușman care ne-a copt-o. *(privindu-i pe toți)* Cine ne-a copt-o, domnule? Cine a trimis corespondența asta la ziar? Cine o fi „M. Vasiliu"?... Să fie Mihai Vasiliu de la contabilitate? Ce să aibă Mihai Vasiliu cu noi?
TOMA: Te pomenești că-i Marin Vasiliu de la „Muncă și Salarii". Că e în stare...
BONTAȘ: Poate să fie și Mișu Vasiliu...
CAVAFU: Care Mișu Vasiliu?
BONTAȘ: Nu știu. Dar dece să nu fie?
CRISTESCU: Stați, frate. Ce importanță are cine e? Dreptul corespondentului să scrie... *(lui Cavafu)* Nici să nu încerci să afli. Vrei să se spună că persecutăm corespondenții de presă? *(după o clipă de analiză a situației)* E groasă, Cafavule, e groasă!
BONTAȘ: Tovarășe inginer-șef, eu spun că intrăm la griji degeaba. Nu e vorba de noi. Dacă era vorba de cabinetul nostru, se lega și de mine. De mine, dece nu zice niciun cuvânt?
TOMA: *(citind)* „Referentul tehnic, un tip încrezut".
BONTAȘ: Și ce vrei să spui, că eu sunt încrezut? Păi, cine mă cunoaște, mă știe. Slăbiciuni, câte vrei. Explicația există. Rădăcina. Rădăcina mic-burgheză. Și mediul. Dar un lucru e sfânt: sunt modest.
TOMA: Lasă, nenicule, că dacă dădeai o mână de ajutor și nu umblai cu capul în nori...
BONTAȘ: A, da, recunosc. Dar dacă era vorba de mine, ar fi spus gazeta răspicat: „Referentul tehnic n'a dat o mână de ajutor". Or, ziarul ce scrie? „Referentul tehnic e absent". In schimb, ia ascultă ce spune de dumneata. *(citind)* „Șeful cabinetului tehnic, un tip de birocrat încuiat..."
TOMA: Vezi că ești pătimaș? Eu, „încuiat"?
BONTAȘ: *(citind)* „Șeful cabinetului tehnic are o concepție originală: la cabinetul tehnic totul e util și necesar. Singurii oameni de prisos sunt inovatorii".
TOMA: *(nevinovat ca un prunc)* Am spus eu asta?
BONTAȘ: Cine-i amână de-i spetește?
TOMA: Dacă n'au dosarele complecte... Aici e chestie de bani, nenicule, și cine nu deschide ochii, deschide punga...
BONTAȘ: *(citind)* „Biblioteca tehnică bine aprovizionată..."
TOMA: *(victorios)* Da? Și cine s'a ocupat să cumpere cărți?
BONTAȘ: *(citind)*...„ E mai mult închisă"...
TOMA: Ce înseamnă „mai mult"? Să dea precizîuni.
BONTAȘ: Stai că dă. *(către ceilalți)* Cine i-o fi informat, domnule? *(citind)*

„Propunerile nu sunt ajutate, dosarele zac cu lunile, şedinţele se amână la nesfârşit. In ultima lună comisia nu s'a întrunit niciodată".
CRISTESCU: De când nu ne-am mai adunat noi?
TOMA: Exact de o lună.
BONTAŞ: Cu azi, sau fără azi?
TOMA: Fără azi.
BONTAŞ: Nu e vorba de noi.
CRISTESCU: *(luând jurnalul şi citind)* „Dactilografa cabinetului lipseşte nemotivat dela serviciu, pretextând că e prinsă în alte munci".
TOMA: Nu e vorba de noi, că asta a noastră nu face nimic!
CRISTESCU: *(citind în continuare)* „... şi că e ocupată cu antrenamentul sportiv, fiind campioană la spadă".
BONTAŞ: Acum v'aţi lămurit că nu e vorba de noi? A noastră aruncă suliţa!
CRISTESCU: *(citind)* „Cadrele tinere şi sănătoase..."
BONTAŞ: N'avem aşa ceva.
CRISTESCU: *(citind)*... „nu sunt promovate". *(privindu-i pe toţi cu compătimire)* Şi mai spuneţi că nu e vorba de noi... Ce naiba, aveţi orbu' găinilor? Dar fata asta care stă aici? Ce-ai fost dumneata, tovarăşă Maria, înainte?
MARIA: Muncitoare.
CRISTESCU: Ce şcoală ai?
MARIA: De desenator tehnic.
CRISTESCU: Şi ce sprijin ai primit aici? Spune sincer. Curaj! Că n'o să-ţi taie nimeni capul. Ai fost ţinută deoparte. Stai şi coşi dosare... Şi mai spuneţi că nu e vorba de noi. Vasăzică, nici dupăce primim un ajutor tovarăşesc, să nu vedem limpede? *(îl ia pe Cavafu deoparte)* Cavafule, nu e bine, Cavafule, nu e bine deloc! Cade în baltă şi mutarea.
CAVAFU: *(senin)* Care mutare?
CRISTESCU: A mea. La Bucureşti.
CAVAFU: A, la Bucureşti? Credeţi?
CRISTESCU: Aici rămân până la ziua de apoi. Cine ştie ce dandana mai iese! Ce facem, Cavafule?
CAVAFU: *(trezit la realitate)* Ce să facem? Să luăm măsuri! Prea şi-au făcut şi trântorii ăştia de cap. Nu vedeţi? Dosare necercetate, şedinţe neţinute. Eu să fiu în locul ălora dela gazetă, aş fi şi mai drastic. Odată aş face o inspecţie. *(a intrat grăbit ca deobicei, Tache Imireanu)*
CRISTESCU: Iţi place, Imirene, plăcinta? Ai văzut?
TACHE: Văzut.
CRISTESCU: Ai citit?
TACHE: Citit.
CAVAFU: Ce spui?
TACHE: Nu înţeleg nimic. Cine le-o fi scris toate astea? Şi exagerări. Auzi: că eu nu iau niciodată parte la şedinţe, că întârzii regulat. Păi, ce să fac, dacă am trei şedinţe în trei locuri, toate la aceeaşi oră? Nu, în ce mă priveşte pe mine, ziarul greşeşte, dar în general, are dreptate. Acolo unde e vorba de organizare, are dreptate.
CRISTESCU: Ce spui, Cavafule?
CAVAFU: Just. Ceeace ne lipseşte nouă, e organizarea.
TACHE: Eu am experienţă. Unde nu-i organizare, e haos. Vin acum dela o şedinţă cu „protecţia muncii". Nici acolo nu e organizare. Trebue să ne organizăm. Cel puţin astea sunt părerile mele proprii, şi mi le însuşesc. *(a sunat telefonul)*
MARIA: *(la telefon)* Pe tovarăşul Imireanu? Imediat!...

TACHE: *(în telefon)* Viu numaidecât. *(explicând celorlalți)* Am o ședință cu „materialele". Și acolo trebue ajutat. Ce să faci? *(a ieșit)*
CRISTESCU: Ce spuneți?
CAVAFU: Are dreptate. E el nițel confuz, dar are dreptate. Nu e bună organizarea.
CRISTESCU: Atunci s'o revedem. *(lui Toma)* Dumneata ce răspunderi ai?
TOMA: Tot. Și răspund și de bibliotecă.
CRISTESCU: Dumneata, Bontaș, ce sarcini ai?
BONTAȘ: Referent tehnic. Verific propunerile, proiectez, și urmăresc lucrarea până la prototip.
CAVAFU: Dacă-mi permiteți, tovarășe inginer-șef, am de făcut o propunere. Să preia Bontaș biblioteca, și să urmărească tovarășul Toma prototipurile.
CRISTESCU: Crezi că e mai bine? De acord.
MARIA: Care prototipuri? Că până-acuma n'am prea făcut. Nu vedeți? Asta spune și ziarul.
BONTAȘ: Deaceea propune să facă raidul.
CAVAFU: Ce raid?
CRISTESCU: Care raid?
TOMA: De unde ai mai scos-o?
CRISTESCU: Asta ne mai lipsește!
BONTAȘ: Păi, scrie negru pe alb. *(citind)* „Un raid la fața locului, care să stabilească cine a frânat și-a gâtuit inițiativa".
CRISTESCU: *(stupefiat către Cavafu)* Dumneata ai citit asta?
CAVAFU: N'am văzut, că m'am uitat numai la ce scrie despre dumneavoastră.
CRISTESCU: *(luând ziarul)* Da, domnule, are dreptate. *(citind)* „Un raid la fața locului e mai mult decât necesar!"
CAVAFU: Eu ce spuneam? Aștia când iau o problemă în mână, până nu te fac praf, nu se lasă.
CRISTESCU: Atunci, stăm bine. Asta înseamnă că mâine, sau poimâine, te pomenești cu ei aici, și încep cu întrebările: „ce-ați făcut, ce-ați dres, cu ce v'ați ocupat?" Și adevărul e că n'am făcut, n'am dres și nu ne-am ocupat... Ce facem, Cavafule?
CAVAFU: *(solemn)* Tovarăși, trebue să ne considerăm mobilizați. Unde sunt dosarele?
TOMA: Care dosare?
CAVAFU: Arhiva.
BONTAȘ: Care arhivă?
CRISTESCU: Ce, v'ați pierdut capul? Propunerile! Scoateți propunerile. Toate propunerile!
BONTAȘ: Toate?
CAVAFU: Toate!
TOMA: Păi, e cam multe.
CRISTESCU: Nu interesează.
TOMA: Din paș-nouă, cincizeci, cincizeci și unu', cincizeci și doi și cincizeci și trei.
CRISTESCU: Toate, decând funcționează cabinetul.
BONTAȘ: Păi, noi am preluat și dosarele ălora care au lucrat înaintea noastră...
CRISTESCU: Și ce-ai făcut cu ele?
TOMA: Le-am ars.
CRISTESCU: Ce-ai făcut, nenorocitule?

TOMA: *(fericit)* Noroc că mi-a venit mie ideia. Intâi am scos copii, și după aceea am ars originalele.
CRISTESCU: Scoateți tot ce aveți. Nu mai pleacă nimeni. Stăm aici toată noaptea și punem ordine în toate. Ce dosare sunt astea?
TOMA: Paș'nouă, cincizeci și cincizeci și unu'.
CRISTESCU: Și astea?
TOMA: Cinzeci și unu', cincizeci și doi și cincizeci și trei.
CRISTESCU: Atunci înseamnă că ai cincizeci și unu' de două ori.
TOMA: Odată în copie, și odată în original. Cincizeci și unu' a scăpat dela foc.
CRISTESCU: Dă lista, ai listă?
TOMA: Două! Odată în ordinea intrării și odată în ordine alfabetică, după numele inovatorilor. Păi, măcar să spună ei că așa și pe dincolo, dar aici s'a muncit, tovarășe inginer șef, nu glumă!
CRISTESCU: Dă lista cu inovatorii.
BONTAȘ: Aici!
CRISTESCU: *(luând lista)* Alexandrescu Alexandru, strungărie. „Propunere de lanț circular..." Vedeți ce superficial s'a lucrat? Uite ce ideie interesantă. Să se facă proiect.
TOMA: Prea târziu!
CRISTESCU: Dece?
TOMA: Alexandrescu Alexandru nu mai e la noi. A trecut la „Fusul Roșu".
CAVAFU: D'aia am fost eu întotdeauna împotriva fluctuației cadrelor. Să nu mai fie oamenii mutați dintr'o parte în alta. Mai departe... *(a luat el lista. Citind)*: Butoi Vasile. „Propunere de aparat pentru îndreptat sârma". Strașnic, cheamă-l!
TOMA: Prea târziu!
CRISTESCU: Dece?
TOMA: S'a făcut la „Fusul Roșu".
CRISTESCU: Bravo! „Fusul Roșu" lucrează și noi dormim. *(a luat el lista)* Bărbulescu Costache. „Propunere de piuliță"... Un lucru foarte necesar. Să intre neapărat. Dece nu s'a lucrat până acum?
BONTAȘ: Nu mai interesează...
CRISTESCU: Ești miop, Bontaș, umbli după cai verzi pe pereți, după perpetuum mobile, d'aia nu înțelegi. Articolul ăsta trebuia să apară mai de mult. Chemați omul.
TOMA: Prea târziu! Decedat la 7 Martie 1952.
CAVAFU: *(afectat)* A murit înainte de a-și vedea visul cu ochii.
CRISTESCU: Atunci ce facem?
CAVAFU: Să fie chemată familia. Are dreptul la recompensă
TOMA: Dosarul n'are schiță, n'are referat, n'are nimic...
CRISTESCU: Vasăzică, nu-l putem băga în producție...
TOMA: Nu!
CRISTESCU: N'au dreptate oamenii să facă gălăgie că-i purtăm pe drumuri? Asta ce fel de atitudine e? Dispreț!
CAVAFU: O să vină mâine gazetarii și-o să întrebe: „unde-s muncitorii care lucrează și sunt ajutați la cabinet"? Unul singur: de sămânță, de leac... Ia-l de unde nu-i. Zac aici mese, planșete, compase, echere...
CRISTESCU: Unde sunt inovatorii care lucrează aici la cabinet, Toma?
TOMA: Unde sunt, Bontaș?
CRISTESCU: Păi ce credeți voi, că muncitorii n'or să iasă în fața gazetarilor să se plângă?
TOMA: Numai Biserică dacă o începe să povestească...

BONTAȘ: Și are dreptate. Biserică a fost pur și simplu persecutat.
TOMA: Dumneata vorbești? Cine i-a spus că se ocupă de fleacuri?
BONTAȘ: Da' cine îl plimbă de opt luni?
CRISTESCU: Bine că mi-ați adus aminte... Ce-ați făcut cu Biserică?
CAVAFU: Nu i-am dat încă răspunsul. L-am lămurit numai...
CRISTESCU: Am înțeles... Unde-i dosarul lui Biserică?
CAVAFU: Unde-i dosarul? Ce-ai făcut cu dosarul tovarășului Biserică, Toma?
TOMA: Dosarul a plecat la inginerul Dăianu.
CRISTESCU: Chemați-l pe inginerul Dăianu.
TOMA: ...care l-a dat tovarășului Flueraș...
CRISTESCU: Fugi la Flueraș!
TOMA: Păi nu, că nu-i acolo, că inginerul Flueraș l-a trimis tovarășului Scurtu, care l-a predat tovarășului inginer Petculescu...
CRISTESCU: Și Petculescu ce-a făcut cu el?
TOMA: L-a închis în cassa de fier și a plecat la Budapesta.
CRISTESCU: Și cheia dela cassa de fier?
TOMA: Cu dumnealui la Congres.
CRISTESCU: Vedeți cum se lucrează? Ce ne facem fără dosar? Chemați-l pe Biserică.
TOMA: Cine știe pe unde umblă!...
BONTAȘ: Trebue să fie pe la strungărie, acolo își face el veacul și când nu e în schimb.
CRISTESCU: Căutați-l!
TOMA: *(la telefon)* Ascultă, Vasilică, Biserică nu-i pe la voi? A fost și a plecat? Nu știi unde?
BONTAȘ: Caută-l la „montaj".
TOMA: *(la telefon)* Dă-mi „montajul". Allo, montajul? Eu sunt, Toma dela cabinetul tehnic. E un băiat, unul Biserică, nu-i pe acolo?
CRISTESCU: *(aparte lui Cavafu)* Ce năpastă pe capul nostru! Nu putea să vină raidul ăsta, după ce mă muta pe mine? *(plin de o filosofie amară)* Ca să vezi ce contează câteva zile în viața unui om!
TOMA: *(a revenit dela telefon)* Nu e.
CAVAFU: Scoateți-l pe Biserică de unde știți.
BONTAȘ: Mă duc eu. Il găsesc eu. Am antenele mele. Il scot și din gaură de șarpe. *(a ieșit)*
CRISTESCU: Unde am rămas? Mai departe...
CAVAFU: *(citind din listă)* Cociașu Vintilă. Propunere făcută la 2 Aprilie 1952: „Metodă nouă de răcire automată la cuptorul Siemens-Martin".
CRISTESCU: Ca să vezi Cavafule, că oamenii ăștia au idei interesante.
CAVAFU: Ce spun eu tot timpul? Ce urlu eu pe toate drumurile, tovarășe inginer-șef? N'au pregătire teoretică, din păcate, dar au idei îndrăznețe.
CRISTESCU: Să se proiecteze de urgență și să se calculeze prețul de cost.
CAVAFU: Să se treacă propunerea aprobată în procesul verbal al ședinței din doi Mai cincizeciși doi.
TOMA: Prea târziu!
CAVAFU: Omul ăsta mă exasperează.
TOMA: *(explicându-se)* Nu se poate, tovarășe inginer, dosarul cu procesele verbale de anul trecut l-am șnuruit și parafat. L-am închis.
CAVAFU: *(dulce)* Pot să-l văd și eu? Ei, uite ce fac eu cu dosarul dumitale! *(îl aruncă la coș)* Uite ce fac eu cu birocrația dumitale!
TOMA: *(luând dosarul din coș)* Vai de mine, tovarășe inginer, se poate?

CRISTESCU: Are dreptate. Ce, vrei să comitem un fals?
CAVAFU: Nu comitem niciun fals, tovarăşe inginer-şef. Intâi, mi-aduc perfect de bine aminte: la doi Mai cincizeci şi doi am ţinut şedinţa, Secundo: oricum e bine să facem un alt registru mult mai complect. şi, trei, reparăm nedreptatea ce s'a făcut omului, care aşteaptă de un an de zile. *(s'a crăpat uşa şi timid a introdus capul Biserică)*
CAVAFU: *(fericit)* Ce faci, domnule?
BISERICĂ: *(închide uşa la loc)* Scuzaţi.
CAVAFU: *(lui Toma)* Fugi după el, că pleacă. Biserică! *(Biserică s'a întors împreună cu Toma)*
CRISTESCU: Unde umbli, tovarăşe Biserică?
BISERICĂ: Scuzaţi, ştiam că s'a terminat. Altă dată...
CRISTESCU: Ehe! Altădată era altădată.
BISERICĂ: Tocmai. Abia începea şedinţa, şi se şi termina. Cât am păzit eu uşa asta!
CRISTESCU: Aşa era înainte.
BISERICĂ: Când înainte?
CAVAFU: Inainte de a ne fi reorganizat.
BISERICĂ: Aaa! V'aţi reorganizat? Am înţeles! Nici la bibliotecă n'o să mai pot să vin.
CAVAFU: Dimpotrivă! Dimpotrivă...
CRISTESCU: Ascultă aici, frate dragă. După ce am trecut în revistă toate dosarele...
BISERICĂ: Da, că n'au fost multe.
TOMA: Te înşeli. *(arată dosarele)* Ia uite aici!
CAVAFU: ...Fiindcă am făcut o triere severă şi a propunerilor mai vechi, am ajuns la o concluzie, care cred că o să te bucure. *(scurtă pauză)* Dumneata propui o cheie...
BISERICĂ: Acu', ce să mai vorbim...
CAVAFU: Ba vorbim, cum să nu vorbim...
CRISTESCU: *(râzând)* Te pomeneşti că vrei să renunţi? Aşa uşor renunţi dumneata la inovaţia dumitale?
BISERICĂ: Dacă nu e în tematică...
CRISTESCU: Cine a spus asta?
CAVAFU: A spus cineva aşa ceva?
BISERICĂ: Atunci, poate mi s'o fi părut mie.
CRISTESCU: Şi admiţând chiar că nu e în tematică. Ce importanţă are?
CAVAFU: Vasăzică, ce nu e în tematică, trebue zvârlit pe fereastră?
CRISTESCU: Noi am fixat doar liniile generale.
CAVAFU: Am dat numai coordonatele...
BISERICĂ: Păi, asta-i nenorocirea, că nu sunt nici în coordonate. *(lui Toma)* Ce-i aia, coordonate?
CAVAFU: Eşti, nu eşti, ce însemnătate are acest lucru?
BISERICĂ: Da, da' nici în plan nu sunt.
CRISTESCU: Şi ce, planul e ceva rigid? Planul nu se adaptează şi el după necesităţi?
BISERICĂ: Mă gândesc la uzajul maşinilor...
CAVAFU: Da' maşina pentru ce-i făcută? Ca să se uzeze.
BISERICĂ: Trebue material mult.
TOMA: *(lui Cavafu, şoptit)* Ştie tot şi ne fierbe.
CAVAFU: Ce ştie?
TOMA: A citit ziarul.

CAVAFU: Crezi? *(lui Biserică)* Rostul nostru, ăsta e: să sprijinim ideile venite din massă.
CRISTESCU: Pentru ce avem fond?
BISERICĂ: Vai de mine, păi ce, o să vă mănânc eu fondul? Din ce o să mai faceți economii?
CRISTESCU: Tovarăşe Biserică, inginerul Cavafu referă verbal că dumneata ai o ideie ingenioasă.
CAVAFU: Extrem de ingenioasă!
BISERICĂ: Mi-ați văzut dosarul?
CAVAFU: Da' ce, nouă ne trebue dosarul, ca să ne facem o părere justă? Ce contează un dosar, care e literă moartă, când avem în față o ideie vie?
BONTAȘ: *(intră abia răsuflând)* A plecat acasă.
MARIA: De unde știi?
BONTAȘ: Am eu antenele mele.
MARIA: Ce tot spui, uite-l pe tovarăşul Biserică!
CAVAFU: Inovatorul nostru. Pe nea Vasile. Vasile, mi se pare că-ți spune.
BISERICĂ: Spiridon.
CAVAFU: De unde-ți vine, domnule, numele ăsta?
BISERICĂ: De la mămica. M'a aruncat în față la biserică, la sfântul Spiridon, de bine ce-i mergea. Și la leagăn mi-a zis Spiridon, ca să nu mă confunde cu un coleg găsit în față la Trei Ierarhi.
CAVAFU: Oricum, ai avut patron generos, frate Spiridoane. Ai venit pe lume la zi mare. In ce zi te-ai născut?
BISERICĂ: Asta nu știu, că m'a înregistrat la doi ani.
CAVAFU: Ei, află frate Spiridoane, că ai dat lovitura. Iți facem cheia. Nici nu știi pe ce comoară ai pus mâna. Dumneata unde lucrezi?
BISERICĂ: La strungărie.
CAVAFU: Priviți unde stă și ruginește un inovator...
BISERICĂ: Nu ruginesc, că și acolo fac treabă.
CRISTESCU: Bine. Lăsați asta. Unde-ți sunt desenele?
BISERICĂ: In dosar.
CRISTESCU: In dosar, în dosar, dar dumneata n'ai vreo copie?
BISERICĂ: N'am, adică am avut eu una, dar n'o mai am.
CAVAFU: Dar ideia o ai?
BISERICĂ: Vai de mine, o visez și noaptea.
CAVAFU: Perfect, ideal, admirabil! Bine că nu s'a pierdut ideia. *(șoptit, lui Cristescu)* Tovarăşe inginer-şef, e chiar mai bine. Exact ce ne trebuie. *(lui Biserică)* Vii aici, te instalezi aici, decc avem cabinet, și începi să lucrezi. Iți faci dosarul.
BISERICĂ: Păi, nu-l aveți aici?
CAVAFU: Il avem, cum să nu-l avem... Dar e la Petculescu. Așa că te pui pe lucru. Nu pierzi nici un moment.
BISERICĂ: Acu', de ce atâta grabă? Unde am stat opt luni, mai aștept până vine inginerul Petculescu.
CAVAFU: Să aștepți? Dar ce, cheia asta e numai a dumitale? Păi, cheia asta o așteaptă toată uzina...
BISERICĂ: N'am știut. Iertați-mă. Altfel poate că mă grăbeam.
CAVAFU: Exact. Asta a fost greșala dumitale.
CRISTESCU: Nu strică să vedem lucrurile și nițel autocritic.
CAVAFU: Trebuia să mergi, să umbli, să te zbați, să protestezi, să vii la mine.
BISERICĂ: Păi, am fost.

CAVAFU: Şi ce ţi-am spus?
BISERICĂ: „Ieşi afară"!
CAVAFU: Şi dumneata ce-ai făcut? In loc să mă ajuţi să-mi văd greşala, ce-ai spus? Ai tăcut.
BISERICĂ: Ba nu. Am zis în mine: „o să-şi frângă şi ăsta gâtul, că prea i s'a urcat la cap".
CRISTESCU: Rău ai făcut că nu l-ai criticat. Dar însfârşit, vorba aia, mai bine mai târziu, decât niciodată. Acum spune: ce-ţi lipseşte, cu ce să te ajutăm ca să-ţi refaci dosarul?
BISERICĂ: Eu, cel mai mult duc lipsă de hârtie de calc.
CRISTESCU: *(plin de reproşuri în glas)* Ce spui de asta, Toma?
TOMA: Calc? Ai nevoie de calc? Dece nu spui, nenicule? Câte coli îţi trebuie? Douăzeci îţi ajung?
BISERICĂ: Nu, că una mi-e destul.
BONTAŞ: Te pomeneşti că n'ai nici compas?
BISERICĂ: N'am!
CAVAFU: Să i se dea compas. Echer ai?
BISERICĂ: Drept să spun, nu prea servesc.
CRISTESCU: Să i se dea omului tot ce are nevoie. Să i se facă formele. Cincisprezece zile, cât o fi necesar, e scos din producţie şi trecut aici, la cabinet.
BISERICĂ: Aici?
CRISTESCU: Sigur că aici.
BISERICĂ: Dece să vă deranjez? Pot să lucrez şi acasă.
CAVAFU: Ferească dumnezeu! Ce poţi să faci acasă? Ai nevoie de un volum, n'ai de unde să-l iei. Aici întinzi mâna, deschizi, citeşti, te-ai lămurit.
CRISTESCU: Trebue să fii ajutat la vreo schiţă? Vine dumnealui, ori dumnealui, ori eu...
BISERICĂ: Pot să vin şi la dumneavoastră?
CRISTESCU: Când vrei.
BISERICĂ: Da' ce, v'a dat jos?
CRISTESCU: *(râzând)* Nu, încă nu. Vii când pofteşti.
BISERICĂ: Şi se face prototipul?
CRISTESCU: Imediat.
BISERICĂ: Şi se introduce în uzină?
CRISTESCU: Dac-o fi bun...
CAVAFU: Numai în uzină? In toată ţara. In toate ţările de democraţie populară, în toată lumea...
BISERICĂ: Dacă aţi luat-o pe drumul ăsta, vă dă jos, sigur!
CAVAFU: Să mă dea. Dar cel puţin să ştiu că am căzut pentru un ideal. Eu vreau să ridic oamenii muncii, să le dau condiţii să lucreze, să creez...
BISERICĂ: Eu zic să plec, că dumneavoastră vă bateţi joc de mine.
CRISTESCU: Cavafule, nu exagera Cavafule. Să fie chemaţi cei dela „Muncă şi Salarii" şi să se anunţe trecerea tovarăşului Spiridon Biserică la cabinetul tehnic. Să i se dea o masă de lucru.
CAVAFU: Care-ţi place?
BISERICĂ: *(oprindu-se cu ochii la biroul mai puţin arătos)* Eu zic să lucrez aici...
CAVAFU: Aici? La masa asta incomodă? Să-ţi frângi gâtul pe planşetă, să-ţi scoţi ochii la lumina asta chioară? *(arată în spre masa şefului)* Treci la biroul ăsta. Daţi la o parte hârţoagele. Ia loc. *(Biserică ia loc)* Nu stai bine. Să i se aducă scaunul din biroul meu. Ăla înaltul cu spetează. Toma! Telefonează după scaun. *(Toma trece la telefon)* Plan-

șeta asta e planșeta dumitale. Să i se dea tuș, trăgător, și riglă de calcul. *(a bătut cineva la ușă, Toma a deschis, se introduce în odaie un scaun înalt ca un tron)*. Ia loc, tovarășe Biserică. Dactilografa trece la dispoziția dumitale. *(s'a deschis ușa și a intrat Margareta)* Tovarășă, ai sosit la vreme. Vreau să punem la punct chestiunea scrisului la mașină, în legătură cu tovarășul Biserică. E o chestiune foarte serioasă...

MARGARETA: *(pierită)* Să vă explic, tovarășe inginer. Eu n'am niciun fel de vină. Tovarășul Biserică s'a oferit el singur. A făcut o inovație, și a învățat...

CRISTESCU: Ce inovație a făcut tovarășul Biserică, nu trebue să ne explici dumneata. O știm noi în cele mai mici amănunte.

MARGARETA: Atunci, probabil că v'a spus...

CAVAFU: Ne-a spus. Ne-a spus tot. Incepând din această clipă, nu mai există antrenamente, nu mai există suliță, nu mai există nimic.

TOMA: *(radios către Margareta)* Se suspendă!

CRISTESCU: Ești la dispoziția exclusivă a tovarășului Biserică, pentru ca să-i bați la mașină tot ce are nevoie. Mai e ceva, tovarăși? Eu mă reîntorc la tovarășul prim director. Dumneata, Cavafule?

CAVAFU: Rămân să mai iau câteva măsuri. *(Cristescu iese, Biserică e instalat pe scaun, la biroul său)*

CAVAFU: Poftiți încoace, vă rog. *(strânge tot colectivul în jurul mesei de consiliu. De această dată vorbește cu glas ceva mai scăzut. Lui Toma)* Iei teancul de dosare și le triezi.

TOMA: După ce criterii?

CAVAFU: Criterii!... Auzi întrebare! Stă raidul la ușă, e moartea pe noi, și el întreabă de criterii... *(rezolut)* Cine nu e plecat, mutat, transferat, sau decedat, se aprobă. Lucrezi în bibliotecă. *(lui Bontaș)* Dumneata treci în biroul de alături și proiectezi, proiectezi tot. *(Mariei)* Il ajuți pe tovarășul Toma, dai un sprijin tovarășului Bontaș, te consideri mobilizată la dispoziția întregului colectiv. Și acum, la lucru! *(iese. Toma intră în bibliotecă. Maria îl urmează. Biserică e adâncit în lucrul său. In vârful picioarelor, Bontaș ia ventilatorul și i-l pune lui Biserică pe birou. Ventilatorul pornește încet. Bontaș iese tot în vârful picioarelor, ca să nu-l tulbure. Ventilatorul uriaș își ia viteză, pornește vertiginos și svârle de pe masa de lucru toate hârtiile)*.

BISERICĂ: *(repezindu-se să le adune)* Uite ce nenorocire când pică norocu' pe capul omului...

Cortina

ACTUL II

Decorul actului precedent. Dela ridicarea cortinei trebue să fie evident că a avut loc o profundă „reorganizare". Mesele din dreapta au trecut în stânga, mesele din stânga au trecut în dreapta, chiar și graficele și-au schimbat locul. Au apărut o sumedenie de diagrame colorate și de fotografii, frumos încadrate.

CAVAFU: *(lui Bontaș, care, urcat pe o scară, prinde de zid o lozincă)* Ce faci, Bontaș? Pică raidul pe capul nostru, vin ziariștii, și dumneata stai pe schele ca Meșterul Manole...

BONTAȘ: *(de sus)* Asta s'o mai agăț și gata.

CAVAFU: Ce-i aia?

BONTAŞ: Vai de sufletul meu până am găsit textul: „Hotărîrea Guvernului cu privire la stimularea inovatorilor"...
CAVAFU: *(grijuliu şi vigilent)* Ai controlat să nu scape vreo greşală? *(urmăreşte atent, textul lozincii)*... „Articolul 27. Orice lucrare privind experimentarea — n'ai pus virgulă, Bontaş, — realizarea inovaţiilor, ca şi înaintarea propunerilor locului în drept spre soluţionare, virgulă, sunt socotite având caracter de urgenţă..." Ce-ai făcut cu vitrinele? Le-ai încurcat! Cum am spus eu?
BONTAŞ: Am mutat vitrina cu inovaţii în dreapta. *(cu un sentiment de mândrie şi de competenţă)* Am studiat câmpul. *(explicând)* Când vii dinspre poartă, asta-ţi sare în ochi întâi.
CAVAFU: *(expert)* In ipoteza că gazetarii intră în curte pe jos. Dar dacă intră cu maşina? Intră pe poarta B, şi le sare în ochi vitrina din stânga.
BONTAŞ: *(a fost convins)* Mut înapoi cărţile în dreapta şi obiectele în stânga.
CAVAFU: Şi dacă, totuşi, se dau jos la poartă? *(superior)* Vezi că nu te orientezi? *(a dat sentinţa)* Pune obiecte în ambele vitrine. Diagramele s'au făcut?
BONTAŞ: Toate! Astea-s graficele şedinţelor ţinute. Pe luni şi trimestre. Pe tot anul trecut.
CAVAFU: Câte şedinţe aţi trecut că am ţinut în medie pe lună?
BONTAŞ: Cum aţi hotărît dumneavoastră: patru. Numai în luna August am trecut cinci, că mai aveam o foaie liberă în caiet.
CAVAFU: In ce zile?
BONTAŞ: Joi.
CAVAFU: Nu s'a strecurat nicio eroare?
BONTAŞ: Vai de mine, tovarăşe inginer, eu lucrez meticulos. Altfel ajungeam la rezultatele pe care le-am obţinut?
CAVAFU: In ce direcţie?
BONTAŞ: Cu ventilatorul.
CAVAFU: Lasă-mă, domnule, în pace, cu ventilatorul dumitale... D'astea îmi arde mie acum? *(răsfoieşte dosarul proceselor verbale)* Vasăzică ăsta-i dosarul cu procesele verbale...
BONTAŞ: Ăsta.
CAVAFU: Luna Mai, luna Iunie, luna August. In August aţi trecut c'am ţinut şedinţe, aşa: în doi, în nouă, în şaişpe, în douăzeci şi trei. *(stupefiat de ce-a citit)* In douăzeci şi trei? In douăzeci şi trei?
BONTAŞ: *(senin)* Ca să iasă cinci şedinţe...
CAVAFU: *(compătimător)* Am ţinut, vasăzică, şedinţă în douăzeci şi trei August.
BONTAŞ: Am ţinut, dece să nu ţinem?
CAVAFU: In două zeci şi trei August, nefericitule? Uiţi că-i sărbătoare?
BONTAŞ: Aoleu, asta mi-a scăpat. *(se îndreaptă spre scară)* Să dau jos graficul, că şi acolo tot aşa am trecut.
CAVAFU: Vezi cum poţi să te nenoroceşti, dacă nu controlezi? *(concludent)* Asta e, trebue să controlezi tot. *(lui Bontaş care s'a urcat pe scară)* Dă jos toate graficele, să le văd şi eu.
BONTAŞ: Astea de sus nu se observă.
CAVAFU: Aşa crezi? Dacă-i vine vreunui gazetar gustul să se uite tocmai la diagramele de sus, ce spune? Că suntem neserioşi.
BONTAŞ: *(urcând pe scară)* Ştiţi c'au venit.
CAVAFU: Cine?
BONTAŞ: Gazetarii.

CAVAFU: Dă-te jos. Şi unde sunt?
BONTAŞ: *(coborînd)* La „Fusul Roşu".
CAVAFU: Cum ai aflat?
BONTAŞ: M'am văzut azi dimineaţă cu Duică, responsabilul cu materialele dela „Fusul Roşu". Alerga cu limba scoasă de un cot. Zice: „lasă-mă, Bontaş, că mi-a venit o comisie pe cap". Dar eu am înţeles numaidecât...
CRISTESCU: *(intrând)* Ei, aşa îmi place! Se cunoaşte că se lucrează.
CAVAFU: Graficele le-aţi văzut?
CRISTESCU: Interesante.
CAVAFU: Dar diagramele?
CRISTESCU: Bune. Cavafule, nu slăbi ritmul.
CAVAFU: Ştiţi că au venit?
CRISTESCU: Cine?
CAVAFU: Gazetarii.
CRISTESCU: Serios? Şi unde sunt?
CAVAFU: La „Fusul Roşu".
CRISTESCU: *(fericit şi olimpian)* Te pomeneşti că pe la noi nu vin, că ne ocolesc. Eu să-ţi spun drept, Cavafule, acum sunt liniştit. Abia îi aştept să vină. Păi, ce, în multe locuri găsesc ei situaţia de aici? Unde-i Toma?
BONTAŞ: Lucrează. Lucrează în bibliotecă. De ieri seară lucrează într'una. Lucrează la dosare. *(lui Cavafu)* Cred că a făcut cârcei la degete. *(făcând gestul ca şi cum ar scrie)* „Aprobat, aprobat, aprobat, aprobat.." Eu i-am spus să cumpere o ştampilă, dar el zice că de mână scrie mai frumos.
CRISTESCU: *(a deschis uşile larg în spre bibliotecă. Pe o masă, culcat pe dosare, Toma doarme ca un prunc)* Ce faci Toma, dormi?
TOMA: *(sare ars)* Aprobat!
CAVAFU: Bravo, nenicule!. Halal să-ţi fie. O să te propunem la primă. Vasăzică, raidul la poartă, în fabrică, aici, şi dumneata dormi.
CRISTESCU: Uitaţi hal de responsabil al cabinetului tehnic! V'am spus eu că ăsta ne strică tot. Ce e barba asta pe dumneata?
TOMA: Sunt mobilizat.
CRISTESCU: Repede-te la frizerie şi rade-te.
TOMA: Nu, că am briciul şi cureaua la mine.
CRISTESCU: *(a închis uşile la bibliotecă)* Da' unde-i, frate, băiatul nostru?
BONTAŞ: Care băiat?
CRISTESCU: Inovatorul. Ce face?
BONTAŞ: Stă tot timpul cu nasu'n hârtii. Nici nu se mişcă d'aici. Acu' a plecat la strungărie să încerce ceva.
CRISTESCU: Dar dosarul, când şi-l termină? Să-l vedem şi pe ăsta pus la punct, să ne luăm o grijă de pe cap. Ajutor i s'a dat?
BONTAŞ: I-a mai dat Toma încă douăzeci de coli de calc. *(modest)* Şi eu... cred c'aţi observat: ventilatorul. Acu' zice c'a făcut şi-o perfecţionare.
CRISTESCU: La cheie?
BONTAŞ: La cheie.
CRISTESCU: *(radios)* Serios? Bravo! *(lui Cavafu)* Vezi, Cavafule, că dacă ajuţi mişcă? Omul ăsta e o binecuvântare pentru noi.
CAVAFU: Mană cerească, ce să mai vorbim... Ideia dumneavoastră...
CRISTESCU: *(obiectiv)* Nu, că şi dumneata ai contribuit. Un singur lucru mă nelinişteşte. Consiliul.

CAVAFU: Adevărat. Aici stăm slab. Petculescu plecat, Imireanu absent... Georgescu cu nevasta...
CRISTESCU: Aici ne trebue un om de nădejde. Ia să vedem ce spune regulamentul...
CAVAFU: *(citind)* „Atribuţiile membrilor comisiei de inovaţii... Rolul membrilor comisiei de inovaţii este dintre cele mai importante. De ei depinde..."
CRISTESCU: Lasă asta. Să vedem din cine e formată.
CAVAFU: *(citind)* Inginerul şef... un inginer referent... Unul sau doi inovatori.
CRISTESCU: *(plin de amare mustrări)* Ce spui de asta, Cavafule? N'avem inovatori în consiliu.
CAVAFU: Ca să vedeţi: funcţionăm nereglementar.
CRISTESCU: Noroc că mi-am dat eu seama. Ce ne facem? Ne trebuie inovatori.
CAVAFU: Măcar unul.
BONTAŞ: Dacă îmi permiteţi, eu aş avea de făcut o propunere...
CRISTESCU: Spune.
BONTAŞ: Eu l-aş coopta pe Biserică.
CRISTESCU: Ce spui, Cavafule? Bravo, Bontaş.
CAVAFU: Just. In definitiv inovator e... altul mai bun la'ndemână n'avem...
CRISTESCU: L-am cooptat. *(A sunat telefonul. A trecut Bontaş la telefon)*.
BONTAŞ: *(în aparat)* A venit.
CAVAFU: *(s'a repezit la uşa care dă în bibliotecă, în prag a apărut plin cu clăbuc, Toma)* Ce faci, domnule, şterge-te!
TOMA: *(mecanic)* Mă şterg.
CRISTESCU: *(lui Bontaş)* Ce-au spus?
BONTAŞ: *(liniştit)* Cine?
CRISTESCU: Cum „cine?" Ei!
BONTAŞ: Care „ei?"
CRISTESCU: Comisia. Gazetarii.
BONTAŞ: Care gazetari?
CRISTESCU: *(exasperat)* Raidul...
BONTAŞ: De unde să ştiu eu ce spun gazetarii?
CRISTESCU: N'ai spus acum o clipă că au venit?
BONTAŞ: Am spus eu? Nu! M'a întrebat dela „Contabilitate" dacă aţi venit dumneavoastră aicea. Vă caută...
CRISTESCU: Atunci vedeţi ce faceţi. Ar fi păcat să ne poticnim la inspecţie, tocmai acum când le-am rezolvat pe toate. Cavafule, nu slăbi ritmul, fii cu ochii pe Toma. Eu sunt la contabilitate. Cum am un moment liber, mă reped încoace. Cavafule, semnaţi aprobările. Cum mă întorc, iscălesc şi eu...
BONTAŞ: Nu-i nevoie, c'are Toma parafa. *(Cristescu a ieşit)*
CAVAFU: Bontaş!
BONTAŞ: Aici.
CAVAFU: Unde e fata?
BONTAŞ: Care fată?
CAVAFU: A mică.
BONTAŞ: Alături. Proiectează. S'o chem?
CAVAFU: Nu, las-o. Ascultă ce te întreb: sper că tot ce s'a lucrat aici, s'a făcut cu cap, înţelegi ce vreau să spun...
BONTAŞ: Adică, cum?
CAVAFU: Imi închipui c'aţi fost vigilenţi.
BONTAŞ: Din ce punct de vedere?

CAVAFU: Că aţi ştiut să vă ţineţi gura, să nu urlaţi că retuşăm, nu-i aşa, anumite date statistice şi documentare.... Pricăjitu'.
BONTAŞ: Care pricăjit?
CAVAFU: Nefericitu'!
BONTAŞ: Care nefericit?
CAVAFU: Catedrală, Biserică, ăsta, cum îi zice, sper că n'a băgat de seamă...
BONTAŞ: Cine, Biserică? Vai de mine, atunci nu cunoaşteţi la oameni, tovarăşe inginer. Ăsta-i mielul lui dumnezeu. Habar n'are pe ce lume umblă. Nevinovat. Vine dimineaţa, îşi vâră nasu' în planşetă; şi visează la chei franceze.
CAVAFU: *(după ce a analizat din nou, strategic, câmpul)* Mută-i masa mai încolo.
BONTAŞ: Unde?
CAVAFU: Schimbă cu maşina de scris. Să fie în mijlocul odăii... Aşa... De prelucrat l-aţi prelucrat?
BONTAŞ: Pe cine?
CAVAFU: Pe Mânăstire... Ce naiba-i încurc mereu numele!
BONTAŞ: Pe Biserică? Din ce punct de vedere?
CAVAFU: Când or veni gazetarii... să nu trăncănească, să nu se plângă.
BONTAŞ: Nu face el asta... Ăsta-i mielu lu' dumnezeu, tovarăşe inginer. ...Dece să se plângă?... Inţeleg eu... care, ştiţi dumneavoastră, aştept de atâta vreme...
CAVAFU: Cu ce?
BONTAŞ: Cu ventilatorul.
CAVAFU: Dacă mai pomeneşti odată de râşniţa aia, dau cu ea de pământ şi-o fac zob. Cum merge la „Fusul Roşu"?
BONTAŞ: Cred că bine.
CAVAFU: Vasăzică nu sunt chiar aşa hapsâni...
BONTAŞ: Cine?
CAVAFU: Gazetarii.
BONTAŞ: A, de gazetari vorbiţi. Nu ştiu decât că sunt trei.
CAVAFU: Decât să mă omori cu ventilatorul, mai bine te interesai. Capeţi o însărcinare.
BONTAŞ: Ce, ne reorganizăm? Predau biblioteca?
CAVAFU: Nu predai nimic. Afli dela Duică ce caută gazetarii... Unde bat... De ce sectoare se interesează... Pricepi?
BONTAŞ: Lăsaţi pe mine... Am eu...
CAVAFU: Şi cu Biserică ăsta: vă purtaţi cu el, aveţi grijă de el, ca de ochii din cap.
BONTAŞ: Moaştele sfântului Spiridon. *(a intrat Biserică)*
CAVAFU: Să trăieşti, frate Biserică... Ce mai faci? Ce noutăţi plăcute ne aduci? Ei, când e gata dosarul? Să-ţi punem aprobarea, că numai al dumitale lipseşte.
BISERICĂ: Cu schiţele sunt gata.
CAVAFU: Vasăzică, merge. Cum să nu meargă, dacă te ajutăm noi. Am aflat tot.
BISERICĂ: Ce?
CAVAFU: Ştii dumneata. *(a intrat Cristescu)* Uite, spune-i şi tovarăşului inginer-şef, să se bucure...
CRISTESCU: Ce faci, frate Spiridoane? Am auzit că lucrezi cu spor.
BISERICĂ: Lucrez...
CRISTESCU: Lasă, lasă, nu mai fi modest. Modestia e bună, dar până la un punct. Spune: ai condiţii optime de lucru?

CAVAFU: Duci lipsă de ceva? Cafea, ţi s'a dat?
BISERICĂ: Cafea, dece să mi se dea cafea?
CAVAFU: *(dojenitor)* Vezi, Toma?
TOMA: Să telefonez la cantină...
CAVAFU: Ca să i se dea năhut! *(lui Cristescu)* Pe Toma ăsta îl omor într'o zi. Să i se dea din cafeaua mea. *(lui Toma)* Telefonează...
CRISTESCU: *(lui Biserică)* Cum merge perfecţionarea?
BISERICĂ: Bine.
CRISTESCU: Admirabil... Atunci, să-ţi dau şi eu o veste bună. *(către Cavafu)* I-aţi spus?
CAVAFU: Nu. Am aşteptat ca să i-o aduceţi dumneavoastră la cunoştinţă.
CRISTESCU: *(cu oarecare solemnitate în glas)*: Ai fost cooptat în comisia de inovaţii.
BISERICĂ: Eu?
CRISTESCU: Dumneata, dumneata.
BISERICĂ: Păi, corespund? Ce-am de făcut?
CAVAFU: Imediat. Dă regulamentul, Toma. *(citeşte)* „Consilierul are dreptul şi datoria să urmărească îndeaproape activitatea cabinetului tehnic..." Aşa încât te felicit din toată inima, şi la mai mare.
BONTAŞ: Tovarăşe... Nu găsesc cuvinte...
TOMA: *(se repede la un raft)* Spiridoane, toată hârtia de calc pe care o mai am...
CRISTESCU: Munceşte, frate dragă, munceşte temeinic ca să nu ne desminţi... Ia-ţi sarcina asta de membru în comisie în serios...
CAVAFU: Şi dă-ne o mână de ajutor. Dumneata trebue să fii exemplificarea pe viu a ceeace spune tovarăşul inginer-şef în toate părţile. Dar vezi că nu toţi îl ascultă. Cine să împingă căruţa mai departe, dacă nu muncitorii?
CRISTESCU: Dar ce-i, Biserică, par'că ai fi nemulţumit...
CAVAFU: Te-a supărat cineva?
BISERICĂ: Nu. Dar un lucru nu înţeleg eu. Intâi am stat acolo, pe urmă aici, acum...
CAVAFU: Ca să ai condiţii cât mai bune. Lumina. Nu te supără lumina?
BISERICĂ: Nuu! Altceva mă supără, şi umblu de ieri să vă spun.
CRISTESCU: Spune, frate Biserică, ce aştepţi?
BISERICĂ: *(uitându-se jenat împrejur)* Dar...
CRISTESCU: A, da, înţeleg. *(lui Toma şi Bontaş)* O clipă, tovarăşi. *(lui Biserică)* Cred că de tovarăşul Cavafu nu te fereşti.
BISERICĂ: Nu, ferească dumnezeu! *(după ce Toma şi Bontaş au ieşit, cu o ironie abia perceptibilă)* Tocmai de dumnealui să mă feresc? Tovarăşi, aici se întâmplă lucruri, cum să vă explic eu ca să mă înţelegeţi, foarte grave...
CRISTESCU: Foarte grave? Vai de mine!... Tocmai acum, când e să vină raidul... Ce e, frate Biserică, ia spune...
BISERICĂ: Tovarăşi, eu am făcut nişte cercetări...
CAVAFU: Şi asta e grav? Cercetări? Admirabil. In ce domeniu? Tot metalurgic? Te pomeneşti că ai descoperit ceva nou...
BISERICĂ: Da.
CRISTESCU: Ce?
BISERICĂ: O bandă de falsificatori.
CRISTESCU: De falsificatori?
CAVAFU: De falsificatori?
CRISTESCU: La noi în uzină?

BISERICĂ: Nu... Aici. La cabinet.
CRISTESCU: Ce tot vorbeşti, tovarăşe Biserică? Incepi să mă sperii.
BISERICĂ: Păi, eu, credeţi că nu m'am speriat de ce-am văzut? Că i-am văzut cu ochii mei...
CRISTESCU: Pe cine, frate Spiridoane?
BISERICĂ: Ssst! Să n'audă...
CRISTESCU: N'aude nimeni... Spune, nu mă mai fierbe...
BISERICĂ: *(şoptit)* Toma.
CRISTESCU: *(trăznit, lui Cavafu)* Toma? Ţi-am atras atenţia să fii cu ochii pe el.
BISERICĂ: *(tot şoptit)* Şi Bontaş.
CAVAFU: Şi Bontaş? Vă spuneam eu că omul ăsta mi-e suspect... De când urlu eu? Sunt suspecţi. Toţi sunt suspecţi...
CRISTESCU: Şi cum ai ajuns la concluziile astea?
BISERICĂ: Eee... Am eu antenele mele... Na, că m'am luat după Bontaş. Să vedeţi cum a fost. Eu, înainte, veneam pe aici mai rar... Ştiţi dumneavoastră: să mai văd ce e cu cheia, şi să mă amâne. Acum, de trei zile, de dimineaţă până seara, aicea stau. *(priveşte tot timpul înspre bibliotecă, să vadă dacă nu cumva e auzit)* Ei credeau că stau cu nasul în planşetă, şi nu bag de seamă nimic. Dar eu am văzut tot.
CAVAFU: *(dulce)* Ce, frate Biserică?
CRISTESCU: Ce-ai văzut?
BISERICĂ: Falsurile.
CRISTESCU: Falsurile! Dumneata auzi, Cavafule?
BISERICĂ: Şi excrocheriile.
CAVAFU: Şi excrocheriile?
BISERICĂ: Toate pungăşiile. Că sunt nişte pungaşi, tovarăşe inginer şef, şi tovarăşe Cavafule, de m'au speriat.
CRISTESCU: Acu' nici aşa, să dăm cu barda în dumnezeu, frate Spiridoane... Poate că ţi s'o fi părut... Se mai înşeală omul...
BISERICĂ: Ne, ne, ne... Păi, am dovezi.
CRISTESCU: Dovezi? Atunci se schimbă povestea. Ce dovezi?
BISERICĂ: *(din nou şoptit)* Graficele...
CRISTESCU: Ce-i cu graficele?
BISERICĂ: *(ca o taină)* False.
CRISTESCU: I-auzi, Cavafule...
BISERICĂ: Uitaţi-vă şi dumneavoastră. Ce scrie aici? Câte şedinţe spun ei că s'au ţinut?
CRISTESCU: Cavafule, ai controlat? Te pomeneşti c'are omul dreptate, şi s'a strecurat vreo eroare...
BISERICĂ: Nu... că aici lucrurile stau pe dos... Vedeţi toate graficele astea? Nu s'a strecurat niciun adevăr...
CAVAFU: Nemaipomenit!... Gândeşte-te bine, tovarăşe Biserică, nu exagerezi?
BISERICĂ: Să exagerez? Eu? Păi, eu am carneţel, tovarăşe Cavafu. Scrie aici. Scrie tot. Să luăm de pildă luna Ianuarie... Câte şedinţe e trecut în grafic că s'au ţinut? Patru. Ce spune carneţelul? Câte au fost? Una.
CRISTESCU: Vezi, Cavafule, că nu trebue să te încrezi?
CAVAFU: Tovarăşe inginer şef, sunt... stupefiat de ce aud.
BISERICĂ: Dar, ce? Numai graficele?... Dar diagramele?
CRISTESCU: Ce-i cu diagramele?

CAVAFU: Te pomenești că și diagramele-s greșite.
BISERICĂ: Nu... Măsluite.
CRISTESCU: Măsluite?
BISERICĂ: Toate.
CAVAFU: Vedeți. tovarășe inginer? De când urlu eu că trebue să punem șeaua pe ei... *(lui Biserică)* Foarte bine ai făcut că ne-ai sesizat.
CRISTESCU: Ia măsuri, Cavafule, ia măsuri!
CAVAFU: *(lui Biserică)* Dumneata lucrează, vede-ți de treabă și lasă-i în seama mea.
BISERICĂ: Să las? Cum să las? Se poate să las? Să las totul pe umerii dumneavoastră? Pe mine nu mă interesează? Mai ales acum. N'ați spus dumneavoastră să vă ajut? V'ajut! Aici sunt niște pungași, tovarășe inginer șef, umblă să vă sape, să vă nenorocească.
CRISTESCU: Pe mine?
BISERICĂ: Pe dumneavoastră, pe tovarășul inginer Cavafu, pe mine...
CAVAFU: Pe dumneata?
BISERICĂ: Sigur. Toată comisia. Nu sunt membru în comisie? Am răspundere. N-ați văzut ce-au făcut cu dosarele?
CRISTESCU: Ce-i cu dosarele? Ce-i cu dosarele, Cavafule?
BISERICĂ: *(ironic)* Nu, că dumnealui n'are de unde să știe. Falsificate!
CRISTESCU: Dosarele? Falsificate? Ce se întâmplă aici, tovarășe inginer?
BISERICĂ: *(imitându-l pe Toma)* „Aprobat, aprobat, aprobat, aprobat".
CRISTESCU: *(cea mai inocentă figură din lume)* Bine, dar ce interes au oamenii ăștia să falsifice?
CAVAFU: Tocmai, ce interes au?
BISERICĂ: *(din nou ca o mare taină)* Păi, am aflat și asta. Ce credeți dumneavoastră, că doarme Biserică? *(șoptit)* Vine un raid.
CAVAFU: Un raid?
BISERICĂ: *(exultând)* Vin gazetarii... Sunt pe drum. Acu', acu', deschid ușa și încep cu întrebările: „Ce-ați făcut, ce-ați dres, cu ce v'ați ocupat?" D'aia m'am gândit că noi trei...
CAVAFU: Cine, frate Biserică?
BISERICĂ: Tovarășul inginer șef, dumneata și cu mine, ca membru în comisie... ori nu mai sunt?
CAVAFU: *(otrăvit)* Ești, cum să nu fii...
BISERICĂ: Tocmai. Trebue să avem o atitudine comună.
CRISTESCU: Foarte just.
CAVAFU: Așa, așa... dar ce atitudine?
BISERICĂ: Trebue să-i așteptăm pe gazetari... Ce, noi ne temem de gazetarii noștri? Ce-i, presa de altădată?... E presa noastră.
CAVAFU: A poporului.
BISERICĂ: Așa, așa. Atunci să-i așteptăm și să le spunem tot.
CAVAFU: Ce „tot"? Care „tot"?
BISERICĂ: Adevărul. Tot adevărul...
CRISTESCU: Perfect. Numai adevărul!
BISERICĂ: Așa încât să luăm și măsuri concrete. *(strigă)* Bontaș!
BONTAȘ: *(a încremenit în ușa bibliotecii)* Da, tovarășe consilier.
BISERICĂ: Consilier? Care consilier? A da, consilier. Jos graficele.
BONTAȘ: Iar?
BISERICĂ: Jos graficele!
CAVAFU: *(disperat, către Cristescu)* Tovarășe inginer șef...
BISERICĂ: *(pornit)* Scoate diagramele!

BONTAŞ: Vreţi să le mutăm mai sus? Le urc sus de tot. Lângă tavan. Nu se mai vede nimic.

BISERICĂ: Ba nu: jos. Să se vadă bine... *(privindu-l de sus până jos pe Bontaş)* Dar ce-i cu dumneata, suferi de picioare?

BONTAŞ: Nu, tovarăşe consilier-şef.

BISERICĂ: Atunci dece nu umbli? Dece te târăşti? Jos graficele! Jos diagramele! De câte ori trebue să spun un lucru? *(strigă iar)* Toma, unde umbli, Toma?

TOMA: *(a apărut. Nu-şi crede urechilor)* Cine m'a chemat? Dumneavoastră, tovarăşe inginer şef?

BISERICĂ: Nu, eu. Scoate dosarele.

CAVAFU: Aşteaptă, frate Spiridoane.

BISERICĂ: Cum s'aştept? Vreţi să dea raidul peste noi? Să ne găsească nepregătiţi? *(lui Toma)* Unde-s dosarele?

TOMA: Le am aici... Clasate pe litere, pe date, cu referate şi proiecte.

BISERICĂ: Ne, ne, ne. Nu astea. Alea adevăratele. Alea cu praf. Ai dat praful jos de pe ele? Pune praful la loc. *(a intrat Margareta)*

MARGARETA: Bună dimineaţa.

BISERICĂ: *(lui Cristescu)* A, tovarăşa Margareta... Şi aici trebue să facem ordine. *(Margaretei)* Ce „bună", ce „dimineaţa"? La unsprezece şi cinci?

MARGARETA: *(uluită)* Tovarăşe...

BISERICĂ: Niciun „tovarăşe". Aşează-te te rog şi scrie. *(dictează)* „Tovarăşa Margareta Petrescu întârziind din nou nemotivat dela serviciu, i se dă „avertisment scris".

CRISTESCU: *(lui Cavafu)* Ştii că-mi place? E energic.

BISERICĂ: Semnaţi. Semnează, frate Cavafule, că semnez şi eu.

CAVAFU: Potoleşte-te, frate Biserică, nu vezi ce faci? Surpi autoritatea inginerului şef.

BISERICĂ: Eu? I-o surp? Aş! I-o restabilesc *(umblă prin dosare)* Şi-acu' să vedem dosarele... Aşa... Dosarul Gămălie. Aprobat. Aprobat? Foarte bine. Când? Să văd data. La 7 Octombrie cincizeci şi doi. Perfect. *(la telefon)* Daţi-l pe Gămălie la telefon... Frate Gămălie, eu, Biserică. Ia poftim, matale, încoace la cabinet. *(vrea să închidă, se răsgândeşte, fiindcă în timp ce a vorbit la telefon, a mai răsfoit şi alte dosare)* Stai! Cheamă-l şi pe Cociaşu. şi pe Haralamb. *(a închis telefonul)* Le descurcăm noi pe toate. Păi, dacă e vorba să facem ordine, lăsaţi pe mine.

BONTAŞ: Ce facem, tovarăşe Cavafule, se duce dracului toată munca noastră!

CAVAFU: Ce să fac? Dacă tovarăşul inginer-şef tace, stau şi eu şi mă uit. *(intră Gămălie cu Haralamb şi Cociaşu)*

BISERICĂ: Ia zi, nea Gămălie, când ai dat matale proiectul aici la cabinet?

GĂMĂLIE: Păi, să tot fie un an şi jumătate.

BISERICĂ: Şi ultima dată, când ai întrebat de soarta lui?

GĂMĂLIE: Săptămâna trecută.

BISERICĂ: Şi ce ţi s'a spus?

GĂMĂLIE: Să mai aştept, că nu s'a întrunit comisia.

BISERICĂ: Foarte bine. Află, atunci, că ţi s'a aprobat proiectul de cinci luni.

GĂMĂLIE: Păi, cum asta?

BISERICĂ: O să vedem noi. Dar matale, nene Cociaşu, când ai depus schiţa?

COCIAŞU: Stai că ştiu. In Decembrie. Trei zile înainte de anu' nou.

BISERICĂ: Da? Bravo. Să vezi minune. Ştii când s'a aprobat? In Sep-

tembrie. Trei luni înainte de a-l depune. Da' tu, măi Haralambie, când l-ai adus?
HARALAMB: Păi, eu nu l-am adus încă.
BISERICA: Ei, s'a aprobat și al tău!
HARALAMB: I-auzi neică, hasmodie!
BISERICĂ: Bine, fraților, vedeți-vă voi de treabă. Asta am vrut să știu. Acu' duceți-vă.
HARALAMB: *(din ușă, cu o ironie evidentă)* Atunci, când iese prototipu' să mă chemi. *(au ieșit)*
BISERICĂ: Ați văzut, tovarășe inginer-șef ce încurcătură a naibii?
CAVAFU: Cine știe... S'or fi amestecat hârtiile.
BISERICĂ: Păi, asta trebuie să vedem noi: cum s'au amestecat. *(ritos)* Dosarele astea nu mai pleacă de-aici. *(și mai imperativ)* Bontaș, cheamă-i și pe ăilalți.
BONTAȘ: *(pierit)* Pe cine?
BISERICĂ: Inovatorii. Ce aștepți, ce aștepți, Bontaș?
BONTAȘ: Chem, tovarășe consilier. Ii chem pe toți cu megafonul.
CAVAFU: Stai, frate Biserică. Nu te repezi. Lasă să treacă raidul, să ieșim cu fața curată că e prestigiul instituției în joc, și-i chemăm noi pe urmă.
BISERICĂ: Ne, ne, ne, sunt ars eu cu d'alde astea. Acu', cât e cald. Că pe urmă se uită.
BONTAȘ: Tovarășe consilier, tocmai dumneavoastră să ne faceți greutăți?
BISERICĂ: Aș, eu v'ajut.
CAVAFU: Cu asemenea metode? Ca să dezorganizezi munca?
BISERICĂ: Dimpotrivă, abia acu' o pun pe picioare.
CAVAFU: Isprăvește, domnule, cu istoria asta!... Cât o să mai meargă? Ajunge! Ce, dumneata ne crezi pe noi proști?
BISERICĂ: Eu? Ferească dumnezeu!
CAVAFU: Cu ce gânduri ai venit încoace? Cine te-a trimes?
BISERICĂ: Dumneavoastră m'ați chemat.
CAVAFU: Că să ții munca în loc, d'asta ai venit? Noi ne străduim să promovăm inovațiile oamenilor și dumneata le pui bețe'n roate?
TOMA: Ce vrei, nenicule, ce vrei de sufletu' nostru?
BISERICĂ: Sunt membru în consiliu. Știu eu ce fac! Dece le-ați aprobat? Fiindcă vine raidul? Să vă găsească gătiți de sărbătoare? Las'că vedeți voi sărbătoare!...
BONTAȘ: Stați, tovarășe consilier-prim....
BISERICĂ: Păi, cu mine nu vă merge așa, să știu de bine că demisionez din consiliu. Adică nu, nu demisionez. Credeți că mă duceți cum vreți voi? Dece vă bateți joc de munca oamenilor? Dece credeți că stăm și ne spargem capul să facem inovații? Ca să ne aflăm în treabă? Să facem viața mai frumoasă! *(strigând)* Omul cu nevoile lui! Și voi vă bateți joc? Și voi credeți că vă las? Păi, eu merg la organizație și spui tot. Să afle și organizația. Să știe! Unde-i nea Mitică? Mă duc la nea Mitică, să știe și el ce-i aici! Să vină nea Mitică aici, să vă vadă *(lui Toma)* Dă cheile. *(încuie dulapurile și-i dă cheile lui Cristescu)* La dulapuri nu mai umblă nimeni. Nu pune nimeni mâna pe dosare. *(lui Cristescu)* Cheile, în paza dumneavoastră. Viu cu nea Mitică. *(din ușă)* Nu se mișcă nimeni! Bontaș! *(a ieșit)* *(Pauză lungă și încremenită)*
BONTAȘ: Ce facem, tovarășe inginer, mai stăm mult așa?
CRISTESCU: Ce-ai făcut, Cavafule? Ce-ai păzit, Cavafule? Cum a fost posibil să le încurci în halul ăsta?

CAVAFU: Păi, ce, dumneavoastră vă uitaţi la ce spune el?
BONTAŞ: Exagerează, tovarăşe inginer-şef, exagerează.
TOMA: Dumnezeu ştie ce scandal mai iese...
CRISTESCU: Tocmai acum când e raidul la uşă.
CAVAFU: Pe cine ne-am găsit să băgăm în mijlocul nostru! *(plin de reproşuri, lui Cristescu)* Ideea dumneavoastră.
CRISTESCU: „Mană cerească", n'ai zis că e mană cerească?
CAVAFU: Cui i-ar fi trecut prin minte....
TOMA: Şi l-am numit şi în comisia de inovaţii.
BONTAŞ: Ne-am adus singuri tifosu 'n casă...
CAVAFU: Cine a venit cu propunerea? „Mielul lui dumnezeu", ai?
BONTAŞ: A turbat mielul! Şi ştiţi că dintre toate animalele, când turbează mielul, e ăl mai periculos. Asta ştiu din zoologie.
CRISTESCU: Noroc că eşti dumneata cult. Pe unde scoţi cămaşa, Cavafule? Ce ne facem, Cavafule? *(lui Toma)* Ce te ţii de coada mea? Ce pofteşti?
TOMA: Corespondenţa.
CRISTESCU: Nu mă interesează niciun fel de corespondenţă! Nu mai vreau să ştiu de nimic! Ce-i plicul ăla mare?
TOMA: Dela Bucureşti.
CRISTESCU: Cine ştie ce nenorocire mai aduce!
BONTAŞ: *(filozof)* O nenorocire nu vine niciodată singură!
CRISTESCU: Dacă mai cunoşti şi alte proverbe sinistre, ţine-le pentru dumneata. Deschide-l!
TOMA: *(deschide plicul)* Nimic. O adresă a Ministerului. Ne trimite spre executare un prototip.
CAVAFU: *(lui Toma)* Fă-i formele. Când o să vină gazetarii, cel puţin să vadă: azi intrat, azi dat în lucru!
TOMA: Putem să-l şi antedatăm.
CRISTESCU: Cum, falsuri? Vezi, Cavafule? Ce se petrece aici? *(lui Toma)* Despre ce proiect e vorba?
TOMA: *(citind adresa Ministerului)*. „Vă trimitem spre executare urgentă un prototip de cheie franceză simplificată, fără ghivent, conform schiţelor anexate".
CRISTESCU: *(examinând proiectul)* Interesante schiţe!
CAVAFU: *(aplecându-se şi el asupra dosarului)* Ingenios!
CRISTESCU: *(plin de admiraţie)* Un lucru simplu, elementar, un fel de ou al lui Columb.
CAVAFU: Uitaţi, spune şi Ministerul: *(citind)* „Această cheie simplă va fi extrem de utilă, îndeosebi tractoriştilor". Vedeţi ce idei au cei din Capitală? Au forţe, asta e...
CRISTESCU: *(amărît)* Eu nu mai zic nimic, să nu ies cosmopolit. *(arătând dosarul venit dela Bucureşti)* Priviţi inovaţie. O cheie. O simplă cheie franceză, dar ce cheie... Ia stai niţel, Cavafule. Biserică, ăsta, la ce lucrează? Parcă şi el lucrează la o cheie?
CAVAFU: Lucrează, pe naiba! Ce ştie pricăjitul ăsta? Să facă scandal...
CRISTESCU: Eu, parcă aşa am reţinut. *(către ceilalţi)* Nu era vorba de o cheie?
TOMA: Să consultăm arhiva. *(caută prin hârţoagele lui)* Biserică, Biserică, Biserică, Biserică Spiridon. *(citind în registru)* „Cheie franceză fără ghivent".
CRISTESCU: *(luminat de-un gând)* Eee, ştiţi că devine interesant? Ia daţi dosarul lui încoace.
TOMA: Nu e.

CRISTESCU: Cum nu e?
TOMA: E la inginerul Dăianu, care l-a trimis la inginerul Flueraș, care l-a trecut...
CAVAFU: *(tăindu-l)* Lui Scurtu, care l-a dat lui Petculescu. Ia să ne uităm pe masă, ce tot smângălește el acolo? *(s'au apropiat de masă și s'au aplecat toți asupra proiectului la care lucrează Biserică)* Da, știi că seamănă?
CRISTESCU: Seamănă?
BONTAȘ: Parcă ar'aduce!
CRISTESCU: Aduce? Ești miop, Bontaș! Nu, e similitudine, Bontaș!
BONTAȘ: Nu e, tovarășe inginer, că dumneavoastră știți mai bine!
CRISTESCU: E identitate. Identitate absolută! Două picături de apă. Cine-i autorul proiectului venit de la București?
CAVAFU: Scrie acolo.
CRISTESCU: Cum îi zice?
TOMA: *(citind)* Ionescu. Ionescu-Perjoiu. Dumitru Ionescu-Perjoiu.
BONTAȘ: Ăsta cine dracu' o mai fi, că n'am auzit de el.
CAVAFU: Evident, dumneata de cine ai auzit? Două nume: Edison și Bontaș. Zi, n'ai auzit?
BONTAȘ: *(pierit)* N'am auzit.
CAVAFU: N'ai auzit de Ionescu-Perjoiu?
BONTAȘ: Parcă ceva, foarte vag.
CAVAFU: Să-ți vie nebunie! A auzit *vag* de Ionescu-Perjoiu! Păi, dumneata știi cine e ăsta? Unul din cei patru autori ai enciclopediei: „Das Tehnik und die Maschine". Unsprezece volume!
CRISTESCU: Să-ți spun drept, dragă Cavafule, nici eu nu l-am citit. Dacă zac aici... Nu mai sunt la curent cu nimic! Il cunoști?
CAVAFU: Vai de mine și de mine! Cel mai bun prieten al meu! Cinci ani liceul internat la Iași, cinci ani facultatea...
CRISTESCU: *(sigur)* Ai stat și în lagăr cu el?
CAVAFU: Dece mă întrebați?
CRISTESCU: Frate dragă, ai stat sau n'ai stat?
CAVAFU: Am stat.
CRISTESCU: Atunci, nu te mai ascunde, că știu tot... E omul dumitale.
CAVAFU: Aveți o intuiție de m'ați speriat..
CRISTESCU: *(luând dosarul, admirativ)* Trebue să aibă școală germană.
CAVAFU: Charlottenburg!
CRISTESCU: Se cunoaște.
CAVAFU: Cum am luat proiectul în mână, mi-am dat seama. Asta-i concepția, stilul, gândirea lui Ionescu-Perjoiu.
CRISTESCU: Vezi că Biserică ăsta nu-i lipsit de calități...
CAVAFU: Sigur... A știut el de unde să ciupească...
CRISTESCU: Să ciupească, ce vrei să spui?
CAVAFU: Păi, dumneavoastră nu vedeți? Aceeași ideie, aceeași concepție...
TOMA:... aceleași schițe.
BONTAȘ: Acelaș dispozitiv.
CAVAFU: Teribil de abil, domnule.
TOMA: Cine, nenicule, că nu pricep. Perjoiu?
CAVAFU: Cum, Perjoiu? Biserică. Nu vezi cum a furat munca omului? Tâlhărie curată.
TOMA: Noroc de amânările mele. D'aia vorba din bătrâni e sfântă: petiția trebuie să stea să se dospească.
CAVAFU: Eu, ce mai... Cum vine, îi bag compasu' pe gât.

CRISTESCU: Stai, Cavafule, nu te repezi, să ne mai uităm odată.
CAVAFU: Ce să ne mai uităm, nu e clar? Un plagiator de cea mai abjectă speţă. Pla-gia-tor!
BONTAŞ: Şi când stai şi munceşti cinstit, nu te bagă nimeni în seamă.
CAVAFU: Cine e ăla?
BONTAŞ: Eu.
CAVAFU: *(ca o amară concluzie)* Ca să vedeţi ce ticălos am avut în mijlocul nostru... La ţanc a picat plicul ăsta, dumnezeu să-i ţină zilele.
CRISTESCU: Ce-o să spună Perjoiu când o să audă?
CAVAFU: Il omoară. Bagă cuţitu' 'n el. Păi ce, lucrez eu o invenţie, şi vii dumneata, analfabet, şi mi-o furi? *(Mariei, care a intrat)* Poftim, poftim tovarăşă Maria, ca să vezi şi dumneata pe cine am primit noi în colectivul nostru.
MARIA: Pe cine?
CAVAFU: Pe Clopotniţă.
MARIA: Dar ce-a făcut?
CAVAFU: A furat cheia lui Perjoiu.
CRISTESCU: Interesant e să aflăm cum a operat.
CAVAFU: Mare lucru... O fi fost la Minister şi şi-a vârît nasul pe acolo.
MARGARETA: Acum îmi dau eu seama ce-a căutat el la Bucureşti acum patru luni...
CRISTESCU: A fost la Bucureşti?
MARGARETA: A fost.
CRISTESCU: De unde ştii că a fost acum patru luni?
TOMA: Atunci rămăsese dumneaei în urmă cu lucrările.
CRISTESCU: Nemaipomenit! Cavafule, e teribil... Cum am putut să ne înşelăm în halul ăsta? Nu, n'am nici un fel de scuză... Am fost un gură-cască. Da. Asta am fost, un gură-cască.
BONTAŞ: Eu, să vă spun drept, am presimţit...
MARIA: Staţi, tovarăşi, poate că e o confuzie...
CRISTESCU: Confuzie? Vino încoace, să vezi cu ochii dumitale. *(se retrag în jurul planşetei la care lucrează Biserică)*
BONTAŞ: Există o justiţie imanentă. Acum cinci minute, se lega de noi. Nu trec cinci minute, şi-i cade cărămida 'n cap. Dar... ia staţi fraţilor. Păi, el a depus proiectul aici, îndărăt cu opt luni. Cum era să-l fure la Bucureşti acum patru?
CAVAFU: Bine că te trezişi dumneata să-i faci socoteala.
BONTAŞ: O s'o facă el.
CAVAFU: Şi ce, are vreo dovadă?
TOMA: *(liniştitor)* N'are, tovarăşe Cavafu, că registru ăl vechi e la mâna mea.
CRISTESCU: *(Mariei. Triumfător)* Ei, acu' ce spui?
CAVAFU: Ca să vedeţi cine face scandal, cine urlă şi ameninţă cu raidul. Vă rog să nu vă amestecaţi dumneavoastră, tovarăşe inginer-şef, lăsaţi-l pe mâna mea. Dacă nu v'o place, să nu mai îmi spuneţi mie Cavafu. Scot eu dela el şi laptele pe care l-a supt dela mă-sa.
BISERICĂ: *(intrând)* Am fost. Acum sunt liniştit. Ştie nea Mitică tot.
CAVATU: Ei şi? Ce-a spus?
BISERICĂ: Ştie nea Mitică tot. *(ia cheile dela Cristescu şi i le dă lui Toma)*
CRISTESCU: Foarte bine ai făcut. Am discutat şi cu tovarăşul Cavafu. Ai dreptate. Perfectă dreptate. In toate direcţiile. Tovarăşul Cavafu va trebui să-şi facă o autocritică foarte serioasă.
CAVAFU: *(lui Biserică)* Te rog să mă ierţi... dacă, nu-i aşa...

BISERICĂ: Lăsaţi.
CRISTESCU: Totul e ca de aici încolo să meargă bine.
BISERICĂ: Păi, eu ce vreau? Vreau ceva eu pentru mine?
CRISTESCU: Ştim, frate Spiridoane, ştim. Dar să te întreb ceva: când ai fost la Bucureşti ultima dată, pe la Minister ai dat?
BISERICĂ: Păi, d'aia m'am dus.
CAVAFU: Dar pe la „Inovaţii şi Invenţii" ai trecut?
BISERICĂ: Trecut!
CAVAFU: Nu cumva ai vreun prieten pe acolo?
BISERICĂ: Cum să n'am? Doi: pe Belizarie şi pe Nae Constantinescu.
CAVAFU: Nu mai spune... Care Belizarie?
BISERICĂ: Dela arhivă.
CAVAFU: *(cu semne de complicitate către Cristescu)* Aşa e, Belizarie dela arhivă, Belizarie al nostru! Ce mai face nea Belizarie?
BISERICĂ: Nu ştiu, că l-a mutat de vreun an jumătate la „Petrol".
CAVAFU: *(şoptit lui Cristescu)* O suceşte!
CRISTESCU: Ei, nu mai spune, l-a mutat pe Belizarie?
BISERICĂ: L-a mutat!
CRISTESCU: Dar Nae, Nae ce face?
BISERICĂ Nu ştiu, că l-a făcut director. Şi cum l-a numit, s'a îmbolnăvit de ceafă.
CRISTESCU: De ceafă?
BISERICĂ: Da, bietul băiat. De câte ori îl salut, îmi face aşa. *(face un scurt semn cu capul)* Aştept să-l elibereze, să-i treacă.
CRISTESCU: *(lui Biserică)* Vasăzică, alţi prieteni n'ai. Dar de unul Ionescu-Perjoiu, ai auzit?
BISERICĂ: Cum?
CRISTESCU: Ionescu.
CAVAFU: Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Ionescu-Perjoiu... N'am auzit.
CAVAFU: N'ai auzit de Ionescu-Perjoiu?
BISERICĂ: In viaţa mea.
CAVAFU: *(şoptit lui Cristescu)* E tare, tare de tot.
CRISTESCU: Dar dosarul ăsta îl cunoşti?
BISERICĂ: Habar n'am.
CRISTESCU: Nu aşa, deschide-l.
CAVAFU: Uită-te bine.
BISERICĂ: Mă uit.
CRISTESCU: Nu l-ai văzut niciodată?
BISERICĂ: De când sunt.
CRISTESCU: Dar de schiţele astea ce zici? Ia răsfoieşte. Nu aşa. Incetişor. Ia uită-te dumneata la planşe. Nu-ţi amintesc nimic? Despre ce e vorba aici?
BISERICĂ: Despre o cheie.
CRISTESCU: Ce fel de cheie?
BISERICĂ: O cheie franceză.
CRISTESCU: *(tot timpul cu duhul blândeţii)* Dar ce fel de cheie franceză?
BISERICĂ: Fără ghivent.
CRISTESCU: E, ia uită-te dumneata, încă odată, bine, cu ce seamănă?
BISERICĂ: Da, frate, aveţi dreptate. Să juri că-i a mea. Da, e nemaipomenit.
CAVAFU: *(şoptit, celorlalţi)* Are un curaj, de m'a speriat!
CRISTESCU: Şi de Ionescu-Perjoiu, spui că n'ai auzit?
BISERICĂ: Nu l-am văzut de când sunt. Noroc că n'a trecut omu' p'aici,

că altfel cine știe în ce belea îl mai vâram. Ziceam că s'a luat după mine.

CRISTESCU: Cum?

BISERICĂ: Da... Ziceam că s'a luat după mine.

CRISTESCU: S'a luat după dumneata? Cine, Ionescu?

CAVAFU: Ionescu-Perjoiu?

BONTAȘ: Dumitru Ionescu-Perjoiu?

TOMA: Păi, dumneata știi cine-i Dumitru Ionescu-Perjoiu?

CRISTESCU: Intreabă-l pe dumnealui.

CAVAFU: Cinci ani liceul...

CRISTESCU: Cinci ani universitatea...

CAVAFU: Cinci ani în lagăr... Nedespărțiți... Am dormit într'un pat cu el.

CRISTESCU: Absolvent dela Charlottenburg...

BISERICĂ: I-auzi!

BONTAȘ: O glorie a științei noastre.

BISERICĂ: Nu mai spune!

TOMA: Unul din cei patru... *(către Cavafu)* Patru sau cinci?....

CAVAFU: Cinci...

TOMA: Unul dintre cei cinci autori ai enciclopediei...

BISERICĂ: Capabil om. Atunci, ce i-o fi venit să se bage 'n cheia mea?

CRISTESCU: *(energic, prevestitor de furtună)* Povestea asta, tovarășe dragă, o s'o limpezim noi. O să vedem noi cine s'a băgat și cum...

BONTAȘ: C'avem și noi antenele noastre. *(și-i ia ventilatorul de pe masă)*

TOMA: Las' că cercetăm noi.

BISERICĂ: *(vrea să se așeze)* Ce vreți să spuneți?

CAVAFU: Luați scaunul. Tovarășe Biserică, n'ai cuvântul. Ce ai făcut dumneata e un fapt incalificabil. De cea mai josnică speță....

TOMA: Și se lega de noi... Unde-i hârtia de calc? Dă hârtia de calc.

CAVAFU: Ce ai făcut dumneata e un fapt fără precedent!

BISERICĂ: Eu? Dar ce-am făcut eu? Spuneți ce-am făcut. M'am sbătut, m'am trudit... Am făcut o cheie... Cum m'a dus pe mine capul...

MARIA: *(lui Cristescu)* Tovarășe inginer, poate că e totuși o coincidență... Nu știu unde am citit că doi oameni de știință...

CAVAFU: *(ironic)* Coincidență: doi oameni de știință: Ionescu-Perjoiu și Spiridon Biserică.

CRISTESCU: Insfârșit, n'are rost să intrăm în amănunte. *(solemn)* Noi vom aduce cazul la cunoștința organizației de partid și a conducerii întreprinderii. *(încercând să simuleze calmul)* Până atunci, tovarășe Biserică, față de noua situație în care te găsești, eu te sfătuesc să te gândești, și să explici, nu nouă, altora, că dumneata tot aștepți raidul — cum de s'a nimerit ca inovația dumitale să fie la fel cu a tovarășului Ionescu-Perjoiu.

CAVAFU: Și acum altceva...

CRISTESCU: A, da. Fiindcă întreprinderile noastre au fost onorate să execute inovația inginerului Perjoiu, fă bunătate și suspendă deocamdată cercetările dumitale științifice, treci în atelier, și execută neîntârziat, dar neîntârziat, prototipul. *(a rotit o privire prin încăpere)* Mai e ceva? A da. Să luăm și măsuri organizatorice. Tovarășă Margareta, bați la mașină. Tovarășul Biserică trece înapoi în producție. *(ritos)* Tovarășul Biserică nu mai face parte din comisia de inovații. Tovarășii Cavafu, Bontaș, Toma, Margareta și Maria merg cu mine la tovarășul prim director să raportăm.

CAVAFU: *(„vigilent")* Trebue să rămână cineva aici.

CRISTESCU: Just. *(a rotit din nouă o privire. Mariei)* Rămâi dumneata. *(au ieşit. Biserică începe să-şi strângă lucrurile. Maria stă pe un scaun şi-l urmăreşte mută. Biserică a terminat, şi-a adunat ce-i al lui, se pregăteşte să plece)*
MARIA: N'ai uitat nimic?
BISERICĂ: *(în timp ce se îndreaptă spre uşă)* Nimic.
MARIA: Ba da.
BISERICĂ: Ce?
MARIA: Să-mi spui bună ziua. *(Biserică a rămas în mijlocul odăii. După o scurtă pauză)* Dacă întreabă mâine cineva de dumneata ce să-i spun?
BISERICĂ: De mine nu întreabă niciodată nimeni.
MARIA: *(aproape şoptit)* Nici de dumneata? *(pauză)*
BISERICĂ: Nici de mine.... *(pauză)*
MARIA: Spune-mi, zilele astea, cât ai lucrat aici, dece te-ai purtat aşa cu mine?
BISERICĂ: Cum?
MARIA: Nu mi-ai spus nici un cuvânt...
BISERICĂ: Imi pare rău... Dar nu sunt eu de vină...
MARIA: Ştiu. Ştiu şi cine e vinovat.
BISERICĂ: Cine?
MARIA: Scaunul. Când stai pe un scaun înalt, se întâmplă uneori să înceapă să ţi se pară oamenii mici....
BISERICĂ: Straşnic! Asta trebue să le-o spui ăstora, de aici.
MARIA: Intr'un fel le-am spus-o... Şi-o să le mai spun. Şezi, şezi aici. Vezi, dacă aş avea putere, aş da o dispoziţie să se afişeze în toate birourile o lozincă: „nimeni nu e etern pe scaunul pe care stă"... *(pauză)* Eşti trist...
BISERICĂ: Păi, cum să nu fiu? *(cu parapon)* Dece m'au ţinut birocraţii ăştia atâta vreme? Ca să mi-o ia altul înainte şi să mă scoată şi vinovat? Piedici, numai piedici.
MARIA: Şi ce importanţă are? Ce-i mai frumos în viaţă decât să învingi piedicile? N'am dreptate? *(pauză)*
BISERICĂ: Ce ciudată e viaţa! Azi dimineaţă nu visam c'o să pierd o invenţie, şi o să fac, în ce te priveşte pe dumneata, o descoperire. Cum te cheamă?
MARIA: Maria.
BISERICĂ: Pot să-ţi spun pe nume?
MARIA: Spune-mi cum vrei.
BISERICĂ: Sunt amărît rău, Mario.
MARIA: Ce curios. Ieri dimineaţă credeam că am făcut cu dumneata o descoperire. Acum văd că ai fost o invenţie. Eu credeam că eşti un om puternic, îndrăzneţ...
BISERICĂ: Unde te duci?
MARIA: *(fugind spre ieşire)* Stai aici, să nu pleci. Aşteaptă-mă. *(a ieşit. A sunat telefonul)*
BISERICĂ: *(la telefon)* Nu, nu e nimeni. Sunt plecaţi toţi. Cine-i aici? Un om străin de cabinet... *(a intrat secretarul organizaţiei de partid.)*
IONESCU: A venit Maria la mine. Dar ce s'a mai întâmplat?
BISERICĂ: Nu ţi-a spus?
IONESCU: Nu. Ia zi.
BISERICĂ: *(intrând direct în materie)*. Ascultă, nene Mitică, dumneata crezi că eu aş fi în stare să fur munca cuiva?

IONESCU: Cine spune asta?
BISERICĂ: Sunt eu omul ăla?...
IONESCU: Cine spune asta?
BISERICĂ: Cavafu.
IONESCU: Cavafu? Păi, ăsta minte şi când recunoaşte că e mincinos. Ăsta e în stare să-ţi spună şi adevărul numai ca să te înşele.
BISERICĂ: Dar şi inginerul şef....
IONESCU: Păi, tu nu ştii cum îl duce de nas? Dacă inginerul Cavafu are guturai, strănută Cristescu... Iţi faci gânduri de pomană.
BISERICĂ: Nu-i aşa, că sunt fapte, dovezi... Vorba aia: „actele vorbeşte". A descoperit-o altul, înaintea mea.
IONESCU: Ce-a descoperit, omule?
BISERICA: Cheia. Uite-i planurile aici.
IONESCU: Ce tot vorbeşti? *(se uită şi el în dosar)* Şi cum sunt planurile, bune?
BISERICĂ: Bune. Acu', ce să spun? Dacă-s bune, îs bune.
IONESCU: Ei, fir'ar a naibii de istorie. Dacă te ţin belfării ăştia de şase luni...
BISERICĂ: De opt. Sunt necăjit rău.
IONESCU: Te înţeleg. Munceşte omu', îşi sparge capul...
BISERICĂ: Şi s'alege praful...
IONESCU: Ei, dar ia să stăm noi, să ne gândim şi altfel. Tu de ce ai făcut inovaţia asta?
BISERICĂ: Cum dece? Că-i bună...
IONESCU: Vasăzică nu te-ai gândit la bani...
BISERICĂ: La ce bani?
IONESCU: La recompensă...
BISERICĂ: Nu m'am gândit în viaţa mea.
IONESCU: Dar la glorie, să fii celebru....
BISERICĂ: Cum vine asta?
IONESCU: Să scrie pe fiecare cheie: „patent Biserică".
BISERICĂ: Nu-mi trebue. Ce sunt eu, „Yale"? Am făcut-o s'o avem. Să fie a tuturor...
IONESCU:... să uşureze munca oamenilor. Atunci, bine e c'o avem. Bine că s'a făcut. Da' pe mine altceva mă pune pe gânduri: că te învinuiesc ăştia de aici. Ascultă, frate Biserică, mie poţi să-mi spui: te-ai sfătuit cu cineva?...
BISERICĂ: Nu m'am sfătuit cu nimeni.
IONESCU: Ţi-a arătat careva vre-o schiţă?...
BISERICĂ: N'am văzut, nene Mitică.
IONESCU: Te-a ajutat cineva? Te-ai uitat prin vre-o revistă?
BISERICĂ: Nu, tovarăşe. Mi-a venit aşa, din capul meu... Ziceam, cum să fac, cum să dreg, să scăpăm de beleaua aia de ghivent, că mereu se strică şi se pierde vreme...
IONESCU: Atunci, ia stai, s'o luăm altfel: ai vorbit cuiva de inovaţia asta? Ai arătat cuiva desenele? C'aşa-i omul nostru, trăncăneşte câteodată...
BISERICĂ: Nuu, nene Mitică. Nu e ce te gândeşti dumneata. Cine-a făcut inovaţia asta, e om mare.
IONESCU: Nu mai spune!
BISERICĂ: A învăţat la Charlottenburg. Il ştie Cavafu bine, c'a dormit cu el într'un pat.
IONESCU: Şi cum îi spune ăstuia?

BISERICĂ: Ionescu. Ionescu-Perjoiu. Dumitru Ionescu-Perjoiu.
IONESCU: *(izbucnește într'un râs homeric)* Cum, mă? Eu am dormit cu Cavafu într'un pat?
BISERICĂ: Nu. Ionescu-Perjoiu a dormit.
IONESCU: Păi, eu sunt Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Lasă-mă, nene, cu glumele astea. Cum ai să fii dumneata Ionescu-Perjoiu?
IONESCU: Da' pe mine cum mă cheamă?
BISERICĂ: Nea Mitică.
IONESCU: Și mai cum?
BISERICĂ: Dela ajustaj.
IONESCU: Da' pe nume, pe nume cum îmi zice? Uite buletinul: Dumitru Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Ce, dumneata ești inventator?
IONESCU: Nu, tu ești inventator.
BISERICĂ: Da' pe mine mă chiamă Biserică. Spiridon Biserică, că m'a asvârlit mama la Sfântu Spiridon. Eu sunt Spiridon Biserică.
IONESCU: Nu. Tu ești Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Păi, parcă spuneai că dumneata ești Ionescu-Perjoiu...
IONESCU: Nu. Tu ești inventator, și te chiamă Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Lasă-mă, neică, ce, eu nu mai sunt eu? După ce am pierdut inovația vrei să-mi pierd și numele? Atâta mai îmi trebue, să mai ajung să umblu după acte...
IONESCU: Mă, Biserică. Ascultă aici: ce s'a întâmplat acum trei săptămâni?
BISERICĂ: Te-a ales pe dumneata secretar.
IONESCU: Și câteva zile după?
BISERICĂ: Nu știu.
IONESCU: Am fost eu la București?
BISERICĂ: Ai fost.
IONESCU: Da' înainte de a pleca, ce s'a petrecut?
BISERICĂ: Nu știu.
IONESCU: Mi-ai dat tu mie, dosarul tău, așa e?
BISERICĂ: Așa.
IONESCU: Ca să-l duc la Minister. Și l-am dus. L-am arătat ministrului și i-am spus: „uitați ce-a lucrat un om la noi. Eu nu știu dacă e bun, ori nu e bun, că nu mă pricep. Dar un lucru știu: că-l plimbă inginerii noștri de opt luni, și nu-i dau niciun rezultat. Examinați voi propunerea și dacă o găsiți bună, proiectați-o frumos, și trimiteți-o la noi, la uzina noastră, să-i facem noi prototipul." Înțelegi?
BISERICĂ: Ne... ne... ne.. Dumneata mă păcălești. De ce e semnată Perjoiu?
IONESCU: La registratură trebuia să dau un nume.
BISERICĂ: *(luminat)* Cum, atunci proiectul ăsta frumos e al meu?
IONESCU: Al tău, mă Biserică.
BISERICĂ: *(repezindu-se la proiectul venit dela București)* Al meu ești, puiule? Al meu ești, suflete? Păi, dece nu spui, ce taci ca prostul? Ai venit acasă la tata? Ia uită-te la el! A venit în haine noi. Atunci vorbește, spune și tu ceva... *(lui Ionescu)* Și spune-le și dumneata, nene Mitică, ăstora adevărul, c'au scos untul din mine.
IONESCU: Taci, Biserică, cum o să le spun? Ăștia n'așteaptă raidul? Lasă-i s'aștepte. Le spunem când ne vine nouă bine la socoteală. Ca și cu dosarele. Lasă-i să creadă ce vor. Ne-am înțeles, Spiridoane? Niciun cuvânt.

BISERICĂ: Să mă tragi în ţeapă. Da' ce, eu sunt lăudăros, farfara, gură spartă? *(repezindu-se din nou la dosar)* Păi, dacă-i aşa, stai suflete, să te aranjeze tata cum e mai bine. *(oprindu-se la o planşă)* Nu aşa, păpuşică, aici nu mai e bine. Hehe, am schimbat. *(către Ionescu)* Zilele astea am făcut şi o perfecţionare. Vezi asta. *(şi-i arată ceva în planşă)* Nu mai e bună. *(ia o gumă şi sterge)* Aici e altfel. Aşa... Aici schimb, nu mai pun şurub, că nu ţine. Hehei, partea asta e învechită, s'a dus, să fii dumneata sănătos. *(rupe o parte din proiectul venit dela Bucureşti)* Aici înlocuiesc. Intră asta. *(şi bagă un proiect de pe masă)* Fac o cheie, să se ducă buhu'. *(s'a deschis uşa şi a intrat Cristescu, urmat de Cavafu, Bontaş, Toma şi Margareta)*

CRISTESCU: Uite-l pe tovarăşul secretar. Noi umblăm după dumneata, şi dumneata, aici. Ai auzit ce s'a întâmplat?

IONESCU: Am auzit.

CAVAFU: Ei, ce spui?

IONESCU: Afurisită istorie...

CRISTESCU: Trebue să stăm de vorbă. Hai, tovarăşe Biserică, ce mai aştepţi? Cel puţin acum ia-ţi sarcina în serios. Fă prototipul cât mai bine, să-ţi mai speli din păcate.

IONESCU: Şi, repede Biserică, repede...

BISERICĂ: Il fac, cum să nu-l fac... Să ştiu de bine că stau şi noaptea...

CAVAFU: *(lui Cristescu)* Mă uluieşte cum ştie să se prefacă!

BONTAŞ: *(lui Toma)* Moare de gelozie şi nici n'arată.

IONESCU: Pune suflet, Biserică...

BISERICĂ: Pun, nene, pun tot...

CAVAFU: *(lui Cristescu)* Joacă un teatru de m'a speriat.

BISERICĂ: Fac o cheie de-o să mă sărute Perjoiu pe amândoi obrajii... *(rupe o filă din dosarul Perjoiu, o ghemuieşte şi-o aruncă la coş)*

CAVAFU: Stai! Ce-ai rupt acolo?

BISERICĂ: O schiţă. Nu mai trebuie.

CRISTESCU: Din „dosarul Perjoiu"?

BISERICĂ: Sigur.... Păi, aici nu mai fac aşa. Schiţa asta nu mai e bună. Aici, am modificat... torn altfel. Păi ce, eu am dormit zilele astea?

CRISTESCU: *(nu-şi crede urechilor)* Ai modificat proiectul lui Ionescu-Perjoiu?

BISERICĂ: Şi încă cum...

CRISTESCU: Te-ai atins de proiect?

CAVAFU: Ce-ai făcut, nenorocitule? Ai distrus planurile lui Ionescu-Perjoiu?!!

BISERICĂ: N'am distrus, am perfecţionat.

CRISTESCU: Ai perfecţionat? Cine? Dumneata? Pe Ionescu-Perjoiu? Spiridon Biserică, l-a perfecţionat pe Ionescu-Perjoiu!... Unde-i schiţa originală?

BISERICĂ: Una am rupt-o, şi una-i aici. *(o scoate din coş)*

CRISTESCU: Ai rupt dosarul Perjoiu! Te-ai nenorocit!

CAVAFU: Ocna te mănâncă.

CRISTESCU: Ai văzut ce 'nseamnă să fim orbi şi cu ochii legaţi? Era la mintea cocoşului că nu trebuia să-i încredinţăm lui să execute prototipul. *(lui Cavafu)* Dumneata cu ideia...

TOMA: De ce ai rupt proiectul?

BONTAŞ: Din invidie. Eu mi-am dat seama numaidecât.

CAVAFU: Din răzbunare.

TOMA: Sau poate că te gândeai să colaborezi cu Perjoiu? Să împărțiți recompensa.
BISERICĂ: Să vă spun... Să vă explic...
CRISTESCU: Ce să explici?... Nu pune mâna pe proiect!
BISERICĂ: Fac un prototip...
CAVAFU: Ce prototip? Care prototip? După care proiect?
BISERICĂ: Ştiu eu...
CAVAFU: Ce știi? Ştii să distrugi, să sabotezi...
CRISTESCU: Uite când se întâmplă toate: tocmai când stă să pice raidul...
CAVAFU: Să pice, să vină toată lumea să vadă...
BISERICĂ: Lasați-mă, că fac o cheie...
CAVAFU: Nici un cuvânt. Nu te mișca.
IONESCU: Poate că, totuși, reușește să reconstituie planurile...
CAVAFU: Cine?... El?... Biserică?... Biserică reconstituie planul lui Ionescu. Perjoiu?... Păi, știi dumneata cine-i Ionescu-Perjoiu?
IONESCU: Ştiu... Adică nu știu... Acum am aflat.
CRISTESCU: Ce ne facem, tovarășe?
TOMA: Ce ne facem?...
CAVAFU: Nu există decât o singură soluție...
TOMA: Să scriem un proces verbal...
CRISTESCU: De asta ne arde nouă acum, de scriptologie?
BONTAŞ: Să telefonăm la București.
TOMA: Să dăm o telegramă.
MARGARETA: Să plece cineva după Ionescu-Perjoiu.
IONESCU: Bună ideie. *(arătându-l pe Cavafu)* Să plece dumnealui, că-l cunoaște.
TOMA: Altă cheltuială.
IONESCU: Să i se dea numai bani de dus. La întoarcere să plătească Ionescu-Perjoiu.
CRISTESCU: Tovarăși, nu există altă ieșire. *(Solemn, definitiv, marțial)* Se suspendă tot. L-așteptăm pe Ionescu-Perjoiu...
IONESCU: Perfect! Să vină Ionescu-Perjoiu!.

Cortina

ACTUL III

Acelaş decor. Câteva zile mai târziu, într'o dimineață însorită.

IONESCU: *(străbătând cabinetul pustiu. A deschis ușa bibliotecii. La o masă citește Biserică)* Aici erai, Biserică?
BISERICĂ: Aici, nene, unde să umblu?.. La masă, dincolo, n'am voie să stau, de strung în orele libere n'am voie să mă mai apropii, stau aici și citesc până-mi fug literele pe dinaintea ochilor. Cât mai durează, nene?
IONESCU: Ai răbdare.
BISERICĂ: Răbdare, dar până când? Râde lumea de mine, m'arată cu degetul, zice: „uite-l pe Biserică, ăla, cu cheia..." Imi umblă vorbele astea prin minte și în somn. Spune-le, frate Mitică, adevărul.
IONESCU: *(neînduplecat)* Să vină Perjoiu!
BISERICĂ: Care Perjoiu, tovarășe? Că'ncep să mă iau și eu de gânduri.
IONESCU: Cavafu s'a întors?
BISERICĂ: N'a venit.

IONESCU: *(categoric)* Să-l aducă pe Perjoiu.
BISERICĂ: Păi așa, pot să aștept mult și bine... Zici că de proectul meu numai ministrul știe.
IONESCU: Numai.
BISERICĂ: Și ministru-i plecat...
IONESCU: Plecat.
BISERICĂ: Cine-i Perjoiu nu știe nimeni...
IONESCU: Nimeni.
BISERICĂ: Nici la registratură...
IONESCU: Nici.
BISERICĂ: Păi, atunci, pe cine o să aducă aici Cavafu?
IONESCU: Asta vreau s'o văd și eu.
BISERICĂ: M'am lămurit. E scroafa moartă în coșar... Ce fac, nene?
IONESCU: Am eu socotelile mele. Dar ce crede, Cavafu, că numai de acum, de când cu povestea asta, sunt eu cu ochii pe el? Mă, frate Spiridoane, tu ai băgat de seamă cum se vâră șoarecii de câmp în șanțuri? Bagă trupul și lasă coada afară...
BISERICĂ: Și ce are aface asta cu cheia mea?
IONESCU: N'are cu cheia, dar are cu Cavafu... Dar tu lucrezi? Faci prototipul?
BISERICĂ: Fac.
IONESCU: De cât timp mai ai nevoie?
BISERICĂ: Păi, să am liber câteva ceasuri și termin... Dar, vezi că lucrez hoțește. Aștept să plece schimbul să mă apropii de strung. Azi noapte, or a fost adevărat, or mi s'a părut mie, par'că m'a urmărit cineva ..
IONESCU: Cine să fie? Ți s'a năzărit.
BISERICĂ: Păi, cum să nu mi se năzare? Nu văd înaintea ochilor decât chei. Am fugit azi noapte acasă, m'am culcat, și l-am visat pe Perjoiu. Unul înalt, cu barbă. Cât o mai merge așa?
IONESCU: Lasă-i să fiarbă în zeama lor.
BISERICĂ: *(împăcat)* Bine, dacă spui dumneata așa, atunci îl aștept pe Perjoiu.
IONESCU: Ba nu-l așteptăm deloc. Zici că dacă aveai azi noapte câteva ceasuri libere, terminai?
BISERICĂ: Terminam.
IONESCU: *(trece la telefon)* Gămălie? Eu sunt. Ionescu. Nea Haralamb e pe acolo? Și nea Cociașu? Ia dați voi fuga până la cabinet. Dar intrați prin bibliotecă. *(a închis telefonul. Lui Biserică)* Ce, n'avem noi oameni să ne-ajute?
BISERICĂ: Ba avem.
IONESCU: Le explici cu deamănuntul ce să facă.
BISERICĂ: Știu ei. Acu', cine nu știe în fabrică de cheia mea? *(au intrat Gămălie, Haralamb și Cociașu)*
IONESCU: Mă, tovarăși, trebue să facem ce-om face, să scoatem astăzi prototipul lui Biserică. Dar vezi că el n'are voie să se apropie de strung cât e în anchetă. Cum o întoarcem?
GĂMĂLIE: Păi, să punem mâna noi.
IONESCU: D'aia v'am chemat. Ia stați de vorbă voi patru și scoateți-o la căpătâi. Și repede. Că vorba aia, dacă pică azi Perjoiu, să nu ne facem de râs... *(a închis ușile bibliotecii, își rotește privirea prin cabinet. A intrat, cu un teanc de dosare, Toma)*
IONESCU: Ce faci, Toma? Zi, activezi, activezi!
TOMA: Ce să-ți spun, nea Mitică, să nu-i dea dumnezeu omului câte

dosare poate să poarte! Au aprobat inginerii opt propuneri. Şi acum, câte zici că ne-au venit? In cinci zile, de când e plecat Cavafu: optzeci!
IONESCU: O să ai de lucru, ce să amâi...
TOMA: Ferita sfântul; nu mai amân să mă pici cu ceară. *(către Maria care a trecut cu un teanc de dosare)* Ce faci, Mario, proiectezi? *(Lui Ionescu)* Acu' toată nădejdea la ea a rămas.
IONESCU: Dar Bontaş, unde e?
TOMA: Scos din muncă!
IONESCU: Cine a dat dispoziţie?
TOMA: Tovarăşul inginer-şef Cristescu.
IONESCU: Şi ce însărcinare are?
TOMA: Raidul. Umblă după el, şi-i urmăreşte traseul. Şi-a luat şi bicicletă. Şi cu raidul ăsta, ce-o fi, nenicule? Uite-aşa şerpuieşte pe lângă noi. A fost colea, la „Fusul Roşu". Ziceam că vine încoace. Aş! A trecut la „Metalul", tocmai la dracu' în praznic! De acolo, unde crezi că s'a dus? N'o să-ţi dea prin minte: la „6 Martie". Acum e... Stai c'a făcut Bontaş o hartă. Urmărim raidul pe hartă, cu stegulețe.
IONESCU: Să ştii că ne ia prin învăluire.
TOMA: Aşa ziceam şi eu. Dar atunci, după ce a fost la „6 Martie", trebuia să vină încoace, la noi... Or la „Aparatajul"... Dece a sărit tocmai la „Tudor Vladimirescu"?... Că-l derutează şi pe Bontaş! *(a intrat Bontaş)*
IONESCU: Unde sunt acuma, Bontaş?
BONTAŞ: La „Oţelăriile Noi".
TOMA: *(consultând harta)* Iar s'au apropiat.
CRISTESCU: *(Intrând. Sumbru)* A sosit ceva?
TOMA: Nimic.
CRISTESCU: Vreun telefon?
TOMA: Nimic.
CRISTESCU: Corespondenţă?
TOMA: Nimic.
CRISTESCU: *(lui Ionescu)* Ce spui, ce dezastru pe capul nostru?! Orice mi-aţi spune, s'a întâmplat ceva.
TOMA: Nu s'a întâmplat, tovarăşe inginer-şef, nimic.
BONTAŞ: Absolut nimic. Garantez! Am eu... Că eu...
CRISTESCU: Să nu mai aud că ai antene, că nu ştiu ce fac! *(funebru)* S'a întâmplat ceva.
TOMA: Se poate.
CRISTESCU: Şi încă ceva grav.
BONTAŞ: Asta aşa e: dacă s'a întâmplat ceva, e grav.
CRISTESCU: Păi, ce vreţi să-mi spuneţi: e firesc?
BONTAŞ: Nu e, tovarăşe inginer-şef, nu e deloc!
CRISTESCU: Câte zile sunt de când a plecat Cavafu?
TOMA: Să ne uităm în condică *(răsfoind o condică)* Marţi, zece.
CRISTESCU: Şi azi suntem în 14...
BONTAŞ: Exact: Sâmbătă 14.
CRISTESCU: Şi nici un semn de viaţă. Să facem o socoteală. Vasăzică, a plecat cu 11,55. Dimineaţa, la ora...
TOMA: O clipă, tovarăşe inginer-şef, că vă spun exact. *(consultă mersul trenurilor)* La 10,44 a fost în Bucureşti.
CRISTESCU: Să zicem că în ziua aia, poftim, Miercuri, n'a făcut nimic. Mă rog, admit. Deşi, pe Cavafu îl cunosc eu...
IONESCU: Cum este el activ....
CRISTESCU: Tocmai! Nu e el omul care să stea cu mâinile în sân... Dar

însfârşit, să zicem că n'a făcut nimic. Dar a doua zi, Joi? Dar Vineri? Dar astăzi? Ce mare lucru avea de făcut? Să-l găsească pe Perjoiu!
IONESCU: O nimica toată!
CRISTESCU: Să-l urce în tren, şi să vină cu el încoace. Ce s'o fi întâmplat?!
BONTAŞ: Dacă a scăpat trenul!
CRISTESCU: Când?
BONTAŞ: La ducere.
CRISTESCU: Şi nu aflam noi? Nu ne trimetea vorbă, că a plecat cu trenul următor?
BONTAŞ: Just.
TOMA: Dacă s'a îmbolnăvit?
CRISTESCU: Muşcă-ţi limba! *(după o scurtă pauză, confidenţial)* Să vă spun drept, fără el sunt ca fără o mână. Vedeţi ce-i pe capul meu! Unde-i raidul, Bontaş?
BONTAŞ: La „Oţelăriile Noi".
CRISTESCU: Altceva ai aflat?
BONTAŞ: Nu suflă nimeni nicio vorbă. Atâta ştiu, că sunt trei. Doi lungi, şi unul mic şi borţos la mijloc.
CRISTESCU: Azi, mâine, pică şi aici. Şi sunt singur cu toate pe cap... Ce-o fi, frate dragă, cu omul ăsta de-a dispărut? *(pe gânduri)* Să nu-l fi găsit pe Perjoiu?!
IONESCU: Cum să nu-l găsească? Dar poate c'o fi Perjoiu ăsta ocupat...
BONTAŞ: Las' că ştiu eu ce ocupaţi sunt dumnealor, ăştia dela Bucureşti. Să vină la noi să vadă ce înseamnă să n'ai un moment liber! Ce treabă are Perjoiu? Să facă invenţii şi gata! Mulţumesc.
IONESCU: Asta n'avem de unde să ştim. Poate că nici nu e în Bucureşti, poate că nici nu e în ţară, poate că e la vreun congres, poate că are vreo altă muncă...
CRISTESCU: Ce muncă?
IONESCU: O muncă politică. Dacă e, să zicem, secretar al unei organizaţii de partid. Nu poate să fie? Poate! Dacă, aşa cum stau eu în cabinetul ăsta, stă şi el pe undeva, şi cine ştie ce are pe cap... Buclucuri, gură-cască, derbedei... Credeţi dumneavoastră că altfel ar sta Cavafu de pomană la Bucureşti? Vai de mine!
CRISTESCU: *(concedând)* Bine. De acord cu toate. Dar... dece nu dă niciun semn de viaţă? O telegramă, un telefon, că nu suntem peste mări şi ţări.
TOMA: Corespondenţa. Acu a adus-o.
CRISTESCU: E ceva?
TOMA: Nimic. Trei telegrame.
CRISTESCU: Dă-le, domnule, încoace, ce mai stai? Asta de când e? *(se uită la data telegramei)* Unsprezece pe patru, cincizecişitrei. Când a fost asta?
TOMA: Miercuri.
CRISTESCU: *(citind telegrama)* „Sosit bine. Găsit Perjoiu".
IONESCU: Ei, slavă domnului, bine ca l-a găsit!
CRISTESCU: *(admirativ)* Te joci cu Cavafu! Ăsta-l scotea pe Perjoiu şi din mormânt! *(citind telegrama)* „Luat masa Athenee Palace"...
IONESCU: O duce bine, Perjoiu ăsta...
CRISTESCU: *(citind)* „Ocupat peste cap". Cine?
IONESCU: E clar. Perjoiu.
CRISTESCU: *(citind)* „Urmează telegramă. Cavafu" *(plin de compătimire)* Săracu' Cavafu!

BONTAŞ: Omul munceşte şi noi îl învinuim de pomană.
CRISTESCU: *(luând cealaltă telegramă)* Bine, frate dragă, dar dece a adus telegramele astea, toate odată, azi?
IONESCU: Le-o fi lăsat să se adune mai multe, să facă un singur drum.
CRISTESCU: *(privind a doua telegramă)* Doisprezece pe patru, cincizeci şi trei. Bine că e bine! Intrasem la idei că e bolnav...
IONESCU: Cum e el, extenuat de muncă...
CRISTESCU: *(citind)* „Vorbit Perjoiu". „Făcut spume gură cauză Biserică". „Declarat omoară pricăjit" stop „Asistat conferinţă Perjoiu Ateneu" „Subiect ştiinţific mondial". „Imprumutat fonduri, urmează telegramă". *(mirat)* Bine, frate dragă, dar dece nu anunţă când vine?
IONESCU: Păi, de unde să ştie? Dacă-i Perjoiu atât de ocupat... Nu vedeţi? A ţinut o conferinţă la Ateneu. Eu zic să-i dăm o telegramă lui Cavafu, să-l aducă cu avionul.
CRISTESCU: Bontaş, chemă Bucureştiul...
BONTAŞ: Unde?
CRISTESCU: Adevărat, unde? Că nici nu ştiu unde locueşte. Să vedem ce spune aici, poate că nu mai e nevoie. *(privind telegrama)* Treisprezece a patra, cincizecişitrei. Asta când a fost?
TOMA: Ieri.
CRISTESCU: *(citind telegrama)* „Asistat recepţie Academie. Primit Perjoiu".
IONESCU: *(plin de admiraţie)* L-a făcut membru al Academiei. Să vă spun drept, încep să fiu mândru de Perjoiu. Mă bucur de succesele lui, parcă ar fi vorba de mine.
CRISTESCU: *(citind în continuare telegrama)* „Magnific. Emoţionat lacrimi. Ţinut cuvântare Perjoiu. Pomenit cheie". *(emoţionat)* A vorbit la Academie de cheia pe care i-o facem noi... Frumos din partea lui! „Sosire mâine, 12,45 Cavafu". Decând e asta? Treisprezece a patra cincizecişitrei.
BONTAŞ: De Vineri.
CRISTESCU: Şi când a fost Vineri?
TOMA: Ieri.
CRISTESCU: Asta înseamnă că sosesc azi.
IONESCU: *(consultând ceasornicul)* Peste treizecişicinci de minute, Perjoiu va fi aici.
CRISTESCU: Şi noi, complet nepregătiţi.
BONTAŞ: Să mergem la gară.
CRISTESCU: Lasă gara!
TOMA: Să trimitem maşina la tren.
CRISTESCU: Asta da. Telefonează.
TOMA: *(la telefon)* Allo, garajul? Să plece maşina tovarăşului inginer-şef la gară. Acu', fulger.
CRISTESCU: *(lui Toma)* Când o fi la poartă, să ne anunţe, să le ieşim în întâmpinare. Telefonează.
TOMA: *(la telefon)* Când o fi maşina tovarăşului inginer-şef la poartă, telefonezi. Nu acum. Când s'o întoarce.
CRISTESCU: Nu ne-am gândit unde o să-l găzduim. Eu l-aş lua la mine, dar nu vreau să se spună că fac familiarisme...
TOMA: La hotel, nu şade frumos.
BONTAŞ: *(pe gânduri)* Să tragă în uzină, la vilă...
CRISTESCU: Dacă e becher, merge. Dar dacă vine cu nevastă-sa? Că nici asta nu ştim.
IONESCU: Lasaţi că-l iau la mine.

CRISTESCU: Ai loc?
IONESCU: Unde dorm eu, o să doarmă și Perjoiu.
CRISTESCU: Las' că știu cum locuiești. Nu te supăra. Nu face de Perjoiu.
BONTAȘ: Tot mai bine e aici, în uzină.
TOMA: Facem o curățenie exemplară.
CRISTESCU: Aduc niște covoare de acasă.
BONTAȘ: Eu îi pun ventilatorul.
CRISTESCU: Ascultă, Bontaș, să n'aud că i-ai pomenit lui Perjoiu de ventilator, să ne faci de râs, că eu, care în viața mea nu m'am atins de o muscă, fac moarte de om. *(lui Toma)* Ia-i ventilatorul, și închide-i-l la mine în birou. Telefonează la mine acasă, după covoare. Alea două mari, persane. Să-i pună și ceva argintărie!
TOMA: *(la telefon)* Din dispoziția tovarășului inginer-șef: aduceți covoarele și argintăria. Toată! Pe jos, pe sus, cu ce aveți. Și sofaua? *(lui Cristescu)* Și sofaua? *(la telefon)* Și sofaua cu așternut cu tot. *(închide telefonul. Lui Cristescu)* Cam toantă femeia dumneavoastră de serviciu.
CRISTESCU: Nu, că n'am femeie de serviciu. Era nevastă-mea.
TOMA: *(jenat)* Vă rog să mă scuzați...
CRISTESCU: *(consultându-se cu toată lumea)* Aici, când o veni, îl primim cu oarecare... festivitate, sau așa, prietenește?
IONESCU: Eu zic să-l primim ca pe o cunoștință veche.
CRISTESCU: Sigur. Crezi că a auzit de noi?
IONESCU: Vai de mine, cred că vă cunoaște Perjoiu ca pe buzunarul lui...
CRISTESCU: *(lui Ionescu)* Dar unde pleci?
IONESCU: Să-mi iau și eu măsurile mele.
CRISTESCU: Da' te întorci? E bine să fii aici când o veni Perjoiu.
IONESCU: Tocmai eu să lipsesc? *(a ieșit)*
CRISTESCU: *(lui Tache Imireanu, care a intrat)* Da' ce e, frate Tache, ce intri așa, ca o furtună? Mi-ai scos sufletul.
TACHE: Păi, umblu după dumneavoastră, tovarășe inginer, de când vă caut... Am fost la birou, prin toată uzina, numai aici nu mi-a dat în gând să viu. Eu de fapt, de dimineață trebuia să vă văd. Dar dacă am avut ședință cu „rezervele de muncă", ce puteam să fac? Dar, uitați, pe programul meu scrie: „Inginer Cristescu, ora opt".
CRISTESCU: Dar ce-i, ce s'a întâmplat? Ceva grav?
TACHE: S'a întâmplat, tovarășe inginer, nu grav, dar serios. *(sună telefonul)*
BONTAȘ: *(la telefon)* Cu tovarășul Tache? Imediat.
TACHE: *(trece la aparat)* Nu pot. Taie-mă, spintecă-mă, nu pot. Incepeți fără mine, că vin eu. Sunteți la concluzii? Atunci puneți concluzii, și iau eu legătura cu tovarășul Moise. Sigur. La douăsprezece și jumătate. *(a închis. Lui Cristescu)* O să puteți să-mi dați mașina? Că la douăsprezece și jumătate trebue să fiu la concurs.
CRISTESCU: Ți-aș da-o cu dragă inimă, dar e dusă la gară după inginerul Perjoiu.
TACHE: Vine inginerul Perjoiu? Bravo! Dacă țineți o ședință cu el să mă chemați și pe mine. Vreau neapărat să-l cunosc. Să zicem că astăzi o să-l lăsați să se odihnească, să punem ședința *(își consultă carnetul)* pentru mâine la douăsprezece. E bine? *(fără să mai aștepte răspunsul)* Așa! *(scriind în caetul lui)* Vasăzică, mâine la douăsprezece, ședință Perjoiu. Bine c'am aranjat-o și pe asta. Dar uite pentru ce am venit, tovarășe inginer-șef. Biserică nu e oprit să mai intre la lucru în afara orelor când e în schimb?
CRISTESCU: Până nu se termină cercetările, e oprit.

TACHE: Așa știam și eu. Și așa e firesc să fie. Ei bine, azi noapte, la ora două fix, dau un ocol pe la strungărie, și văd lumina aprinsă. Intru înăuntru. Cine lucra? Biserică!
CRISTESCU: Nu se poate.
TACHE: Ba se poate, tovarășe inginer-șef. Că l-am văzut cu ochii mei..
CRISTESCU: Și?
TACHE: M'am întors, că eram cu Tudose Gheorghe și am vrut să-l vază și el, ca să fie un martor. Când am întrat iar, m'o fi simțit, nu m'o fi simțit, nu știu ce-a făcut, c'a dispărut...
CRISTESCU: Bine, dar omul ăsta este... Unde-i Biserică, Bontaș?
BONTAȘ: Unde-i Biserică, Toma?
TOMA: Păi, unde să fie? La bibliotecă! C'aicea zace, și-mi consumă lumina!
CRISTESCU: Cheamă-l.
TOMA: *(a deschis ușa bibliotecii)* La tovarășul inginer-șef.
TACHE: Atunci, eu am terminat. Și fug...
CRISTESCU: Că mai ai o ședință. Știu...
TACHE: *(de lângă ușă)* Stați. Bine că mi-am adus aminte. N'am semnat ultimul proces verbal dela Comisia de Inovații.
CRISTESCU: Care a fost ultimul?
TOMA: In care a fost aprobat Biserică. L-am anulat.
TACHE: Atunci, e în regulă. Sbor! *(a ieșit)*
CRISTESCU *(lui Biserică)* Ia ascultă, Biserică, i-adevărat că azi noapte pe la ora două, ai fost văzut la strungărie?
BISERICĂ: I-adevărat.
CRISTESCU: Păi, dumneata nu știi că n'ai voie?
BISERICĂ: Ba știu.
CRISTESCU: Vasăzică, dumneata sfidezi o hotărîre odată luată. Dar ce-ți închipui, că noi ne jucăm? Ce interes ai avut să intri azi-noapte la strungărie?
BISERICĂ: Am avut treabă.
CRISTESCU: Ai avut treabă? Ei, bine, o să vedem noi ce treabă ai avut! Uiți că ești în anchetă?
BISERICĂ: Nu uit, păcatele mele. Măcar de ar uita alții!
CRISTESCU: Uiți că pentru ce-ai făcut dumneata, Perjoiu poate să te urmărească? Dumneata știi că vine Perjoiu? Vine, puiule, vine. Uite telegrama aici.
BISERICĂ: Păi, eu ce aștept?
CRISTESCU: Te rog să ne explici ce căutai la strungărie.
BISERICĂ: Am lucrat.
CRISTESCU: La ce?
BISERICĂ: La cheia lui Perjoiu.
CRISTESCU: Asta s'o spui altora, nu ți-ai găsit omul. Drept cine mă iei? Ce-ți închipui că sunt eu? Un gură-cască? *(a trecut la telefon)* Cu tovarășul prim director. Inginerul-șef Cristescu. Da, tovarășe director. S'a întâmplat un fapt foarte grav. Cu Biserică. Da, din nou. A fost găsit ascuns azi noapte în strungărie. Ba da, anchetez. Dă niște explicații fanteziste... Cer să i se interzică întrarea în uzină.
BISERICĂ: Cum?
TOMA: Nu mai întri în uzină...
BISERICĂ: Ce-ai spus?
BONTAȘ: Nu mai intri în uzină...
BISERICĂ: Mie să nu mi se dea voie să întru în uzină? Cine o să mă oprească, voi? Mă dați afară din casa mea? *(își iese treptat din fire)* Păi, voi știți

cine sunt eu? Voi ştiţi, mă neisprăviţilor, cine sunt eu? *(lui Cristescu direct)* Mă dai afară pe mine?
CRISTESCU: *(bate cu pumnul în masă)* Taci!
BISERICĂ: Nu bate cu pumnul în masă c'o strici şi te pun s'o plăteşti! Că-i a mea! Tot ce-i aici e al meu! Şi mă doare. Şi de dumneata mă doare, c'ai ajuns să te poarte Cavafu de sgardă! *(lui Toma)* Şi de tine mă doare... Ce te sgâieşti aşa la mine, mă molie mâncată de molii... Inimă acră! Vine omul cu ceva nou aici, şi tu, în loc să vezi ce-i bun, te repezi să faci pe deşteptul, să-i găseşti cusuru'... Şi tu *(lui Bontaş)* ce te hlizeşti?...
BONTAŞ: Nu mă hlizesc, tovarăşe consilier...
BISERICĂ: Iar m'ai avansat? Nu pune mâna pe perie, încă nu m'a numit... Nu dau doi bani pe voi...
CRISTESCU: Daţi-l afară!
BISERICĂ: Pe mine? Pe mine? Păi s'a născut omul ăla care să mă dea pe mine afară din uzină? Cine sunteţi voi, mă? V'aţi băgat aici la căldurică şi trageţi la sacul cu mălai?... Dar „madam suliţă" unde e? Că n'o văd. La concurs, ai? *(arătând-o pe Maria care a intrat atrasă de zgomot)* Numai fata asta e cumsecade şi-o înhămaţi la muncă până o să-i rupeţi şira spinării... Ce vă uitaţi ca viţeii la poarta nouă? Ce aşteptaţi? Să vină Perjoiu? Să vină Ionescu-Perjoiu? Aşteptaţi să sosească Perjoiu pe-o coadă de mătură? Na: am venit. Eu sunt Perjoiu. Eu sunt Ionescu-Perjoiu. Dumitru Ionescu-Perjoiu!
CRISTESCU: Stai, frate dragă, linişteşte-te!
BISERICĂ: Sunt liniştit. Sunt foarte liniştit. Acu', dacă m'am răcorit, sunt liniştit.
CRISTESCU: *(cu duhul blândeţii)* Şi de când eşti dumneata Ionescu-Perjoiu? De când a început?
BISERICĂ: Eee, asta n'ai s'o afli dumneata!
CRISTESCU: Eu ştiam că eşti Biserică...
BISERICĂ: Păi sunt şi Spiridon Biserică, şi Ionescu-Perjoiu. Şi acu', fiindcă sunt amândoi, vreţi să mă daţi afară? Să vină nea Mitică, să vină dumnealui, că eu nu plec de aici. *(a intrat în bibliotecă)*
CRISTESCU: *(dezolat, masca disperării)* Aţi văzut, fratilor, cum cade pacostea pe om? *(trece la telefon)* Doctore dragă, vrei să vii până la mine?
TOMA: S'a scrântit bietul Biserică, s'a zis!
BONTAŞ: A luat-o prin porumb.
CRISTESCU: *(plin de amărăciune şi de dezolare)* Şi tocmai acum s'au nimerit toate. Raidul şi Perjoiu pe drum. Peste cincisprezece minute soseşte în gară, peste douăzeci şi cinci de minute sunt aici... *(către medicul care a intrat)* Da, poftim aici tovarăşe doctor. Ia loc, te rog. Te-am deranjat pentru un caz grav... Nu te supăra...
DOCTORUL: Vai de mine... Oricând la dispoziţie, numai să vă pot servi.
CRISTESCU: Uite ce-aş vrea să ştiu: cum începe, cum să-ţi spun eu, ca să nu-l jignesc, deranjamentul mintal?
DOCTORUL: Deranjament mintal...
CRISTESCU: S'o spunem pe şleau: cum începe când se scrânteşte omul la cap?
DOCTORUL: Depinde. Sunt aspecte dintre cele mai curioase şi mai diverse. La unii ia o formă melancolică, am avut cazuri când pacienţii au început prin a face versuri...
CRISTESCU: *(către Toma şi Bontaş)* A făcut şi versuri?...

BONTAŞ: Nu. Numai inovaţii.
DOCTORUL: Unii cad într'o stare de torpoare.
CRISTESCU: Adică?
DOCTORUL: De prostaţie.
TOMA: Nu, că ăsta-i băiat deştept.
DOCTORUL: Alţii, dimpotrivă, au o formă exuberantă, explosivă, sunt agitaţi....
CRISTESCU: Incepi să te apropii.
DOCTORUL: Se cred mari personalităţi. Napoleon, Nerone...
CRISTESCU: Da, da, interesant...
DOCTORUL: Am avut un caz în care respectivul se credea un tenor celebru...
CRISTESCU: Al nostru se crede un mare inventator.
DOCTORUL: Şi, bine înţeles că nu e.
CRISTESCU: Păi, el se crede Perjoiu, un mare inventator din Bucureşti.
DOCTORUL: Interesant.
CRISTESCU: Vrei să-l vezi?
DOCTORUL: Cu plăcere. Asta-i doar specialitatea mea. Şi să vă spun drept, sunt dornic de un caz mai aparte. Aici sunt toţi de o sănătate plictisitoare. N'au niciun pic de fantezie. Odată, la o lună, o gripă banală, şi aia fără complicaţii.
CRISTESCU: *(înţelegându-i durerea)* Şi dumneata eşti rupt de centru. *(lui Toma)* Cheamă-l pe Biserică. *(lui Biserică, care a intrat)* Vrei să fii drăguţ, tovarăşe Biserică...
BISERICĂ: Ce doreşti, a venit Perjoiu?
CRISTESCU: Păi, cum să vină Perjoiu, dacă dumneata eşti Perjoiu?
BISERICĂ: O să vedeţi voi, deşteptilor, că eu sunt Ionescu-Perjoiu, şi totuşi o să vină aici Ionescu-Perjoiu.
DOCTORUL: *(cu duhul blândeţii şi calmul medicilor obişnuiţi să umble cu pacienţi „delicaţi")* Se poate, nu-i deloc exclus. Cred că tovarăşul are dreptate. Ce zici, tovarăşe, am impresia că ne-am mai cunoscut. Nu eşti dumneata Ionescu-Perjoiu din Bucureşti?
BISERICĂ: Nu. Eu sunt Spiridon Biserică.
DOCTORUL: Păi, parcă spuneai că eşti Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Sunt şi Ionescu-Perjoiu.
DOCTORUL: Ei, cum se poate să fii, în acelaş timp, şi unul şi altul?
BISERICĂ: Uite, că se poate.
DOCTORUL: Explică-ne şi nouă.
BISERICĂ: Asta nu. E un secret al meu. Dar o să vezi. Că sunt şi Spiridon Biserică şi Ionescu-Perjoiu.
DOCTORUL: *(lui Cristescu)* E clar. Dedublarea personalităţii. *(lui Biserică)* Da. In definitiv, stau şi mă gândesc, nu-i aşa, dece nu? Dar dece nu şezi, tovarăşe Perjoiu...
BISERICĂ: Pentruce? Ca să mă examinezi? M'ai mai examinat acum vreo şase luni. M'ai tratat de anghină şi eu suferam de ficat.
DOCTORUL: Nu-mi aduc aminte.
BISERICĂ: Cum se chiamă asta în medicină? Amnezie, nu? Lasă, că te cunosc şi pe dumneata. Cine te-a adus aici în uzină? Cavafu. Am venit la cabinetul medical, şi mi-ai spus să vin să mă consulţi acasă.
TOMA: Şi-a păstrat memoria intactă.
BISERICĂ: *(doctorului)* Acum ce vrei să mai ştii? Temperatura, pulsul? In regulă. Sunt sănătos tun. Să-l consulţi însă pe dumnealui, peste o jumătate de oră, după ce-o veni nea Mitică, să vedem ce temperatură şi ce puls o să aibă...

DOCTORUL: *(lui Cristescu)* Se exprimă foarte cursiv. Foarte frumos! Pentru un muncitor...

BISERICĂ: Lasă dumneata aprecierile astea. Muncitorii vorbesc frumos. Numai unii autori de teatru, care se pricep la muncitori cum te pricepi dumneata în medicină, îi pun pe scenă să vorbească de parcă ar mesteca bolovani.

DOCTORUL: E incoherent. Sare dela una la alta. *(cu glas mieros)* Câți ani ai, tovarășe Biserică?

BISERICĂ: Zece.

DOCTORUL: Câți?! *(schimb de priviri semnificative cu Cristescu)*

BISERICĂ: Zece. La 23 August 1954 fac zece ani. Mai am eu și douăzeci de dinainte, dar pe ăia nu-i socotesc. Amărîți. Dar pe ăștia noii, n'o să las să mi-i mai amărîți voi, să știu de bine că merg cu voi de gât până la Comitetul Central.

CRISTESCU: *(doctorului)* Ești lămurit?

DOCTORUL: E clar.

CRISTESCU: Bine, tovarășe Biserică. Mulțumesc. Dacă o mai fi nevoie, o să te chemăm noi.

BISERICĂ: Tare mi-e frică să nu vă chem eu! Să vă pun la radiografie. Să vă văd ce aveți înăuntru. *(a intrat în bibliotecă)*

CRISTESCU: Ce spui, tovarășe doctor?!

DOCTORUL: E evident. Diagnosticul inițial. Dealtminteri nu mă înșel decât foarte, foarte rar. *(plin de importanță)* Dedublarea personalității.

CRISTESCU: E grav? Știi, trebue să avem grijă de oamenii noștri...

TOMA: Nu se mai face bine, nenicule...

BONTAȘ: Când o ia omul razna: sapa și lopata.

CRISTESCU: *(doctorului)* Ce măsuri propui?

DOCTORUL: Nu cred că e necesar să trecem la o medicație prea activă. Liniște, calm, să nu fie contrariat. Un regim salubru, o alimentație...

MARIA: Tovarășe inginer, nu cred că s'a luat drumul cel mai bun.

CRISTESCU: *(surprins)* Dumneata te pricepi în medicină?

MARIA: Nu, la oameni.

CRISTESCU: Ia te uită, interesant!

DOCTORUL: S'auzim! Poate că tovarășa propune un alt tratament... Ești pentru o medicație mai drastică? Să știi că somniferele n'au dat rezultate.

MARIA: Nu de asta e vorba. Dar dumneavoastră sunteți gata să-l socotiți...

CRISTESCU: Dar dumitale ce impresie îți face? Ce părere ai despre faptul că susține ideia asta fixă că el e Ionescu-Perjoiu?

MARIA: Și dece n'ar fi? Totu-i cu putință. Ce-ați zice dumneavoastră, de pildă, dacă vi-aș spune eu, că inginerul Cavafu nu e Cavafu?

CRISTESCU: Cum?

MARIA: Da. Ce-ați zice dacă vi-aș spune că inginerul Cavafu nu e inginer?

CRISTESCU: Doctore dragă, nebunia e contagioasă?

DOCTORUL: Nu s'a demonstrat încă, dar exclus nu e. In medicină totul e posibil. *(în timp ce o privește profesional, șoptit, lui Cristescu)* Ca să vedeți cum înșeală aparențele... De cât timp lucrează aici?

MARIA: Ce vă sgâiți așa la mine?

CRISTESCU: *(doctorului)* Și asta e agresivă.

MARIA: Credeți că nu vă cunosc?

TOMA: Ia te uită ce glas a prins.

BONTAŞ: Şi eu care juram că nu ştie să lege două vorbe.
MARIA: Vă cunosc pe toţi!
CRISTESCU: Nu-i răspundeţi, să n'o întărâtaţi.
MARIA: N'aveţi fiecare decât un singur gând: cum să vă descurcaţi, să ieşiţi cu faţa curată.
CRISTESCU: Asta nu mai e nebunie: e complot.
TOMA: Pun capul că e complot.
MARIA: Pentruce iei banii statului, „nenicule"? *(lui Bontaş)* Să dai banii înapoi pe toţi anii chiuliţi, că te mănâncă puşcăria. *(lui Cristescu)* Şi dumneata să dai socoteală, că eşti complice. Auzi? Complice. Atâta vă spun! *(a intrat în bibliotecă)*
CRISTESCU: Aţi văzut, aţi auzit, aţi fost de faţă. Imi pare bine c'aţi fost martori. Să daţi declaraţie. Să semnaţi toţi. Şi dumneata, doctore.
DOCTORUL: Tovarăşe inginer, nu pot să divulg nimic: secret profesional.
CRISTESCU: Secret, nesecret, nu mă interesează. Mergeţi cu mine. La director. La organizaţie. La raion. La regiune!
BONTAŞ: De mine e absolută nevoie? Nu s'ar putea să rămân aici?
CRISTESCU: Bontaş, nu fii laş! *(au ieşit. O clipă, scena rămâne goală. Intră doi muncitori cărând un divan, aşternut şi un coş cu argintărie)*
PRIMUL MUNCITOR: *(strigând)* Nea Toma!...
AL DOILEA MUNCITOR: Ce, nu e nimeni aici?
BISERICĂ: *(ieşind din bibliotecă)* Da' ce s'a întâmplat?
PRIMUL MUNCITOR: Am adus.
BISERICĂ: Ce?
AL DOILEA MUNCITOR: Argintăria.
PRIMUL MUNCITOR: Şi divanul.
AL DOILEA MUNCITOR: Şi aşternutul.
MARIA: Pentru cine?
PRIMUL MUNCITOR: Pentru tovarăşul inginer, ăla noul.
BISERICĂ: Care?
AL DOILEA MUNCITOR: Perjoiu. Am auzit că l-a numit director. Dumneavoastră îl cunoaşteţi?
BISERICĂ: Cel mai bun prieten al meu.
PRIMUL MUNCITOR: Unde-i punem argintăria?
BISERICĂ: Pe aşternut.
AL DOILEA MUNCITOR: Şi aşternutul?
BISERICĂ: Pe divan.
PRIMUL MUNCITOR: Şi divanul?
BISERICĂ: Pe masă!
AL DOILEA MUNCITOR: Cum?
BISERICĂ: Cum ai auzit. Ce, vrei să se supere Perjoiu? Saltă aici *(au urcat divanul pe masă)* Aşa... Liber! *(muncitorii au ieşit)* Ei, acu' spune, Mario, cine e nebun? Or poate că şi tu te întrebi ce-o fi cu mine?
MARIA: Eu? Eu? Ascultă, vrei să-ţi mărturisesc ceva? De luni de zile zac aici şi înghit. Dar dacă mi s'ar fi spus, atunci când am fost trimisă încoace, c'o să trec prin ce-am trecut, dar că o să am asemenea răsplată, aş fi primit numaidecât.
BISERICĂ: Ce răsplată?
MARIA: Că te-am găsit pe dumneata.
BISERICĂ: Adevărat?
MARIA: Adevărat. *(pauză)* Spune... Acum ce-ai de gând să faci?
BISERICA: Cum „ce să fac"? Am de lucru. Cum termin cu cheia asta, mă

apuc de altceva... Pe urmă, asta înainte, nu astăzi, mă gândeam să fac pe dracu'n patru, și să întru la școală. Ziceam să ies inginer.

MARIA: Și astăzi nu te mai gândești?

BISERICĂ: Știu și eu... Durează câțiva ani.

MARIA: Și ce importanță are? Știi ce ușor trec anii când înveți?

BISERICĂ: Dacă atunci când vii seara acasă, găsești pe cineva...

MARIA:... care învață și el. Visul meu nu era să mă fac desenatoare. Eu altceva îmi doream.

BISERICA: Ce?

MARIA: Invățătoare. Imi plac copiii. Să le deschid mintea. Uite ce soare frumos și cald. Simți că a trecut iarna? Azi e cu adevărat prima zi de primăvară. Auzi? *(de departe se aude un cor de copii)* Cântă copiii la grădinița uzinei. De aici se vede mai bine. *(se îndreaptă spre bibliotecă)* Sunt frumoși și sburdalnici. Fac o mie de nebunii. Vino. Uită-te, pe fereastră. Uite-l pe ăla micul. Nu, celălalt. A căzut. Vai! S'a sculat, nu-i nimic. Il vezi? *(Maria și Biserică nu se mai zăresc. Sunt în bibliotecă. In cabinet au intrat Cristescu, Ionescu, Bontaș și Toma. Toma a închis repede ușile ce dau spre bibliotecă)*

CRISTESCU: *(stupefiat)* Asta ce mai e?

BONTAȘ: *(expert)* După toate aparențele, un divan.

CRISTESCU: Dumnezeule, ce-i nebunia asta?

TOMA: Dispoziția dumneavoastră.

CRISTESCU: Ce dispoziție?

TOMA: Așternutul.

CRISTESCU: Dă-le jos. Unde ne aflăm, în balamuc? Și acu' ia loc, tovarășe Ionescu, să-ți spun. S'a întâmplat o nenorocire.

IONESCU: Ce?

BONTAȘ: S'a dublat Biserică!

TOMA: Da, săracu', s'a scrântit de tot.

CRISTESCU: Strigă sus și tare că el e Perjoiu.

BONTAȘ: Ionescu-Perjoiu.

TOMA: Dumitru Ionescu-Perjoiu.

CRISTESCU: Profesorul Perjoiu. De asta ce mai zici?

IONESCU: Tot ce se poate.

CRISTESCU: Tot ce se poate?

BONTAȘ: Cum „tot ce se poate“?

TOMA: Nu se poate!

CRISTESCU: Păi, atunci înseamnă că e și inventator!

IONESCU: Și asta e posibil.

TOMA: *(ca pentru el)* Am înțeles. Iar îl bag în comisie, iar îi dau cale.

CRISTESCU: Dumneata îți dai seama ce spui? Inseamnă că tot el a făcut și cheia!

IONESCU: O fi făcut-o....

BONTAȘ: Atunci să-l chemăm încoace.

CRISTESCU: Așteaptă. Frate Ionescule, nu lua lucrurile ușor! *(„vigilent“)* Inovație ...cheie... Toate astea nu-ți dau de gândit? Nu ți se par suspecte?

BONTAȘ: Eu parcă am mirosit ceva, dar n'am îndrăznit să spun, să nu ziceți că mă laud cu antenele mele.

CRISTESCU: Să admitem că Biserică e Perjoiu, și că Perjoiu e Biserică. Să zicem că se poate. Atunci, mă întreb, ce interes a avut să rupă proiectul dela București?... Propriul său proiect! Auziți dumneavoastră ideie... *(subliniind)* Să-l perfecționeze!

BONTAŞ: Aşa e, frate dragă, cu asta ce ne facem? Perfecţionare ne trebuia nouă?
TOMA: Acu', dacă nu mai iese prototipu'?
CRISTESCU: Noroc că nu l-am dat în lucru.
TOMA: Că mai intram şi în cheltuieli, vai de păcatele mele!
IONESCU: *(lui Haralamb, Gămălie şi Cociaşu care au intrat)* Ce-i, măi, fraţilor?
GĂMĂLIE: Gata, tovarăşe Ionescu, gata cheia.
CRISTESCU: Care cheie?
BONTAŞ: Ce fel de cheie?
GĂMĂLIE: Cheia franceză...
HARALAMBIE: Simplificată...
COCIAŞU: Şi fără ghivent.
GĂMĂLIE: Cheia lui Biserică. Ştiţi că e bună, fraţilor, am şi încercat-o. Straşnică!
IONESCU: Da' cuie scoate?
GĂMĂLIE: Asta o s'o vedem d'aici încolo. Haideţi. *(au ieşit)*
CRISTESCU: Cheia asta de unde a mai ieşit? Ce se'ntâmplă aicea, oameni buni?
TOMA: Eu zic să chemăm doctorul, poate le descurcă el.
CRISTESCU: Zăpăceala asta, n'o mai limpezeşte nimeni. *(deschizând uşa bibliotecii)* Ia veniţi încoace, tovarăşi.
BISERICĂ: *(intrând, urmat de Maria)* Venim, sigur că venim. Dacă e şi tovarăşul Mitică aici, venim.
CRISTESCU: Să facem lumină. Mă rog, unu' şi cu unu' fac două. Cum ziceai dumneata că te cheamă?
BISERICĂ: Biserică.
CRISTESCU: Dar spui că eşti şi Ionescu-Perjoiu.
BISERICĂ: Sunt. Să spună nea Mitică dacă nu sunt.
BONTAŞ: Şi unul şi altul?
TOMA: Care din doi?
BISERICĂ: Amândoi.
CRISTESCU: *(lui Ionescu)* Vezi că nu mai ieşim la căpătâi?
BONTAŞ: Daţi-mi voie, tovarăşe inginer. Odată lasaţi-mă să lucrez cu antenele mele. Şi dacă n'o limpezesc eu numaidecât, să nu-mi spuneţi mie Bontaş! *(lui Biserică)* Mă rog, o singură întrebare: cine, dece, decând, şi în ce scop, se dă drept Ionescu-Perjoiu? Cine e Ionescu-Perjoiu? *(sună telefonul)*
CRISTESCU: *(la telefon)* Bucureştiul? Cabinetul ministrului? Eu, tovarăşe ministru. Inginerul Cristescu. Cu cine? Cu Perjoiu? O clipă, să-l caut. Numai să-l găsesc. *(astupând receptorul)* Ei, acu'-i acu'! Să vedem. Cine-i Perjoiu?
IONESCU: Eu.
CRISTESCU: *(scăpând receptorul din mână)* Cine?
IONESCU: *(luând receptorul)* Eu.
CRISTESCU: Toma, cheamă doctorul! *(Toma trece la celălalt telefon)*
IONESCU: *(la telefon)* Eu, tovarăşe ministru. Eu, Perjoiu. Da'când aţi venit? Acu' aţi sosit? Bine aţi venit. Prototipu'? Gata. Da. Nu vrea să creadă nimeni. Aici sunt toţi încredinţaţi că e vorba de un inventator din Bucureşti. Cum o să înţeleagă ei, că şi un om mărunt de-aci poate să reuşească? Nu le intră în cap să-i tai. Bună ideie. La asta nu m'am gândit. O să le dau să compare dosarul pe care l-am depus eu la